

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА 1

клас

ТАБЛИЦЯ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ

·	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81
:	2	3	4	5	6	7	8	9

$$3 \cdot 5 = 15$$

$$72 : 8 = 9$$

$$a \cdot 1 = a$$

$$a : a = 1$$

$$a \cdot 0 = 0$$

$$a : 1 = a$$

$$0 : a = 0$$

**На нуль ділити
не можна!**

ЗАКОНИ МНОЖЕННЯ

Переставний закон

$$a \cdot b = b \cdot a$$

Сполучний закон

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$$

**Розподільний закон
(стосовно дії додавання)**

$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$$

**Розподільний закон
(стосовно дії віднімання)**

$$(a - b) \cdot c = a \cdot c - b \cdot c$$

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДІЙ У ВИРАЗАХ

1. Дії в дужках
2. Множення і ділення (за порядком)
3. Додавання і віднімання (за порядком)

$$15 - 15 : (45 - 42)$$

$$(5 - 3) \cdot (5 + 3)$$

Наталя Будна
Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2020

УДК 51(075.2)
Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2020 р. № 271)

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Будна Н. О.

Б 90 Математика : підручник для 3 кл. закладів загальн. середн. освіти : у 2-х ч. Ч. 1. / Н. О. Будна, М. В. Беденко. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-10-6010-3

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Система завдань і вправ спрямована на формування й закріплення обчислювальних навичок, розвиток логічного мислення та просторової уяви, вироблення вмінь аналізувати, порівнювати і самостійно робити висновки.

Для учнів та учениць 3 класу.

УДК 51(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-books.com/6010-3/

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-6010-3

© Будна Н. О., Беденко М. В., 2020
© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2020

Дорогий третьокласнику! Дорога третьокласнице!

Вітаємо тебе з початком навчального року, протягом якого ти продовжиш вивчати основи математики й пізнавати секрети математичної мови. На шляху до знань вірним другом і порадником тобі стане цей підручник. Разом із ним ти повториш арифметичні дії з одноцифровими і двоцифровими числами у межах 100, дослідити таблиці множення та ділення, ознайомишся із діленням з остачею та новим геометричним матеріалом. А ще — будеш виконувати дії з іменованими числами, розв'язувати різноманітні сюжетні й практичні задачі.

Цікаві криптограми, анаграми, числові «змійки», «мережива», завдання на повороти, уявне розрізування фігур, дослідження діаграм, розв'язування логічних задач зроблять процес навчання захоплюючим і нестандартним.

Зорієнтуватись у типах завдань тобі допоможуть уже знайомі позначення.

Бажаємо успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

1 — завдання для класної роботи

 — межа матеріалу уроку

32 — завдання підвищеної складності

 — робота в парах/групах

11 — завдання для домашньої роботи

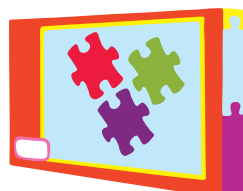
 — порівняй

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА 2 КЛАС. СОТНЯ

- 1 На українських грошових купюрах є портрети великих українців. Пригадай, кого зображено на цих купюрах.

- 2 Скільки гривень коштує кожна іграшка?

- 3 В одному дециметрі 10 сантиметрів.
 $1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$

В одному метрі 10 дециметрів.
 $1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$

Запиши, вставляючи потрібні числа. Що спільного у кожній парі рівностей?

Зразок.

$$1 \text{ дм } 3 \text{ см} = \boxed{13} \text{ см}$$

$$6 \text{ м } 3 \text{ дм} = \boxed{63} \text{ дм}$$

$$10 + 3 = \boxed{13}$$

$$60 + 3 = \boxed{63}$$

$$5 \text{ дм } 1 \text{ см} = \boxed{\quad} \boxed{\quad} \text{ см}$$

$$4 \text{ м } 5 \text{ дм} = \boxed{\quad} \boxed{\quad} \text{ дм}$$

$$50 + 1 = \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

$$40 + 5 = \boxed{\quad} \boxed{\quad}$$

4 Скільки в кожному з даних чисел десятків? одиниць? Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

56 72 49 90 63
А Л М О С

5 Якими фігурами позначили доданки, а якою — суму?

$$\triangle + \square = \diamond$$

6 Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок. $48 = 40 + 8$

$$35 = \square\square + \square \quad 78 = \square\square + \square \quad 92 = \square\square + \square$$

7 Розглянь фрагмент числового ряду. Знайди попереднє й наступне числа для числа 60.

Виконай дії за допомогою числового ряду.

$$61 + 1 \quad 55 - 1 \quad 59 + 2 \quad 62 - 2 \quad 53 + 3 \quad 61 - 3$$

8 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) Від дошки довжиною 56 см відрізали кусок завдовжки 6 см. Скільки сантиметрів дошки залишилося?

2) Паркан завдовжки 43 м продовжили ще на 10 м. Скільки метрів становить довжина паркану тепер?

9 $54 + 1$ $20 + 10$ $48 - 1$ $72 - 10$ $36 - 6$ $58 - 8$
 $29 + 1$ $90 - 70$ $43 - 3$ $26 + 70$ $40 + 6$ $75 - 5$

10 Яке число отримаємо, додавши до найбільшого двоцифрового числа найменше одноцифрове?

11 $34 + 1$ $50 + 10$ $84 - 1$ $72 - 60$
 $26 + 1$ $90 - 40$ $48 - 8$ $24 + 40$
 $54 - 4$ $63 - 1$ $50 + 5$ $28 + 10$

12 В іграшковому комплекті 60 солдатів і 10 офіцерів. Скільки всього військових у цьому комплекті?

13 Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$25 + 1$ $90 - 1$ $53 + 20$ $84 - 20$ $73 - 3$

→ 26 64 89 70 73

14 $23 + 21 = \square\square$

$54 - 21 = \square\square$

$62 + 16$

$21 + 56$

$72 - 11$

$68 - 46$

$22 + 51$

$84 - 72$

$46 + 23$

$41 + 56$

15 $5 \text{ дм } 4 \text{ см} + 2 \text{ дм } 1 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $54 + 21 = \square\square$

$9 \text{ м } 7 \text{ дм} - 4 \text{ м } 2 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$ $97 - 42 = \square\square$

16 Якою фігурою позначили зменшуване? від'ємник? різницю?

$\diamond - \square = \triangle$

17 Пригадай! У математиці змінні й невідомі величини та геометричні фігури позначають латинськими літерами.

Велика буква	A	B	C	D	E	F	I	K	L	M	O	X
Мала буква	a	b	c	d	e	f	i	k	l	m	o	x
Назва букви	a	бе	це	де	е	еф	і	ка	ель	ем	о	ікс

Якими літерами позначили доданки й суму? зменшуване, від'ємник, різницю?

$k + l = m$

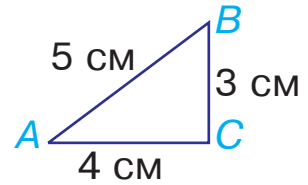
$d - e = f$

18 Яке число отримаємо, віднявши від найменшого трицифрового числа найменше двоцифрове?

19

Периметром трикутника називають суму довжин його сторін.

Знайди у трикутнику ABC сторони AB , BC і AC . Яка з них найдовша? Обчисли периметр трикутника.

20

Склади задачу за малюнком із попереднього завдання, використовуючи слова «на 2 см коротша», і розв'яжи її.

21

Турист і туристка вирушили з однієї точки у протилежних напрямках. Туристка зробила 45 кроків, а турист — на 21 крок менше. Скільки кроків їх тепер розділяє?

22

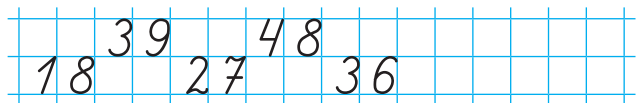
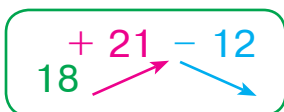
Вирази, подані на пазлах, записали у вигляді числового ланцюжка. Перевір, чи правильно це зробили. Чи збігається значення останнього виразу з першим числом у ланцюжку?

$53 + 26 = 79 \rightarrow 79 - 37 \rightarrow 42 - 31 \rightarrow 11 + 42 \rightarrow 53$

23

Допиши числову «змійку» до краю аркуша в зошиті. Рухаючись угору, додавай число 21; рухаючись униз, віднімай число 12.

24

Гіацинт коштує 65 грн, а фіалка на 42 грн дешевша. Скільки гривень коштують гіацинт і фіалка разом?

25	$34 + 33$	$41 + 52$	$79 - 17$	$88 - 44$
	$25 + 54$	$87 - 42$	$41 + 53$	$45 + 51$

26 Виконай дії усно, записуючи лише відповіді.

$34 + 12$	$41 + 36$	$63 - 12$	$24 - 13$
$25 + 32$	$62 + 13$	$48 - 36$	$99 - 72$

27	$8 \text{ дм} + 7 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$	$8 + 7 = \square \square$
	$5 \text{ см} + 7 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$	$5 + 7 = \square \square$
	$6 \text{ дм} + 9 \text{ дм} = \square \text{ м } \square \text{ дм}$	$6 + 9 = \square \square$

28	$7 + 5$	$6 + 7$	$9 + 3$	$16 - 8$	$11 - 5$
	$8 + 3$	$7 + 2$	$6 + 5$	$18 - 9$	$19 - 9$

29 Щоб перевірити дію додавання, треба від суми відняти один із доданків. Якщо отримаємо другий доданок, то дію виконано правильно.

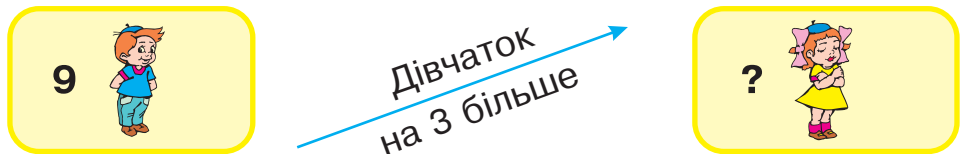
<i>Перевірка</i>	
$25 + 43 = 68$	$68 - 25 = 43$
	$68 - 43 = 25$

Виконай додавання з перевіркою.

$43 + 21$	$64 + 15$	$58 + 31$
-----------	-----------	-----------

30 Від дошки довжиною 1 м 1 дм відрізали кусок завдовжки 4 дм. Яка довжина залишку?

31 Склади і розв'яжи задачу.

Зверни увагу! Напря́м стрілки вказує, яке з чисел більше (або менше).

32 У кожній рівності знайди літеру, якою позначили більше число.

$$a + 3 = b$$

$$c - d = 2$$

$$x - 1 = y$$

33

В одній гривні 100 копійок.
1 грн = 100 коп.

1) Скільки потрібно таких монет, щоб отримати 1 грн?

2) Виконай дії спочатку з гривнями, а потім — із копійками.

$$23 \text{ грн } 60 \text{ коп.} + 12 \text{ грн } 10 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

$$48 \text{ грн } 90 \text{ коп.} - 17 \text{ грн } 20 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

34 Запиши вирази у вигляді числового ланцюжка.

$$5 + 7$$

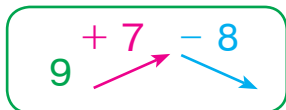
$$6 + 9$$

$$12 - 6$$

$$15 - 10$$

35 Аліна й Антон вирушили назустріч одне одному. Антон пройшов до зустрічі 42 кроки, а Аліна — на 11 кроків менше. Скільки кроків розділяло їх на початку руху?

36

37

$$11 - 2$$

$$12 - 3$$

$$15 - 7$$

$$8 + 5$$

$$7 + 5$$

$$11 - 5$$

$$12 - 6$$

$$14 - 8$$

$$5 + 9$$

$$8 + 9$$

38 Альбом коштує 23 грн 60 коп., а блокнот на 11 грн 40 коп. дешевший. Скільки гривень та скільки копійок коштують альбом і блокнот разом?

39

$$5 + 7$$

$$4 + 8$$

$$9 + 9$$

$$15 - 6$$

$$11 - 3$$

$$16 - 8$$

$$6 + 5$$

$$7 + 8$$

$$18 - 9$$

$$14 - 7$$

40

$$7 + 8$$

$$9 + 4$$

$$15 - 6$$

$$13 - 6$$

$$\begin{array}{l}
 41 \quad x + 6 = 10 \\
 x = 10 - 6 \\
 x = 4 \\
 \hline
 4 + 6 = 10 \\
 10 = 10
 \end{array}$$

Це — **рівняння**. Розв'язати рівняння — означає знайти таке числове значення змінної, при якому рівність буде правильною.

42 Повтори правило і розв'яжи рівняння.

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

$$5 + x = 11$$

$$x + 6 = 12$$

43 Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

1)

Було

Прилетіло

Стало

2)

Було

Прилетіло

Стало

3)

Було

Прилетіло

Стало

Друга і третя задачі є **оберненими** до першої. Усі три задачі — **взаємно обернені**.

44 Побудуй прямокутник зі сторонами 2 см і 1 см. Знайди його периметр.

45 Виконай дії спочатку з гривнями, а потім — із копійками.

$$57 \text{ грн } 20 \text{ коп.} - 36 \text{ грн } 10 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

$$99 \text{ грн } 90 \text{ коп.} - 24 \text{ грн } 30 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

$$64 \text{ грн } 50 \text{ коп.} + 21 \text{ грн } 30 \text{ коп.} = \square\square \text{ грн } \square\square \text{ коп.}$$

46 На полиці стояло 8 книг. Коли туди поставили ще декілька, то на полиці стало 11 книг. Скільки книг поставили на полицю?

47 $15 - 7$ $14 - 8$ $16 - 1$ $6 + 6$ $9 + 5$

 $11 - 9$ $16 - 4$ $11 - 7$ $5 + 7$ $7 + 8$

48 $3 + 8$ $2 + 9$ $8 + 7$ $11 - 5$ $13 - 4$ $15 - 6$
 $7 + 5$ $6 + 4$ $16 - 8$ $14 - 9$

49 1) Перевір, чи правильно записали парами вирази з однаковими значеннями.

$5 + 8$ $5 + 7$ $4 + 8$ $3 + 8$ $6 + 7$ $5 + 6$

$5 + 8 = 6 + 7$ $4 + 8 = 5 + 7$ $3 + 8 = 5 + 6$

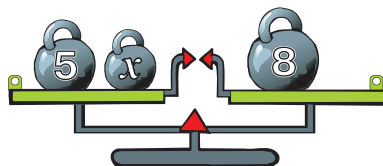
2) Запиши вирази з однаковими значеннями парами.

$7 + 4$ $8 + 7$ $2 + 9$ $6 + 9$ $9 + 3$ $6 + 6$

50 Розв'яжи рівняння, яке відповідає малюнку.

$$5 + x = 8$$

$$5 - x = 8$$

51 Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі. Доведіть, що вони взаємно обернені.

1) Було 15 З'їли 6 Залишилось ?

2) Було 15 З'їли ? Залишилось 9

3) Було ? З'їли 6 Залишилось 9

52

$14 + 5$

$14 - 5$

$7 + 9$

$8 + 6$

$18 - 4$

$11 - 4$

$5 + 8$

$7 + 4$

53

Якщо у виразі є дужки, то спочатку виконують дії в дужках.

$50 - (20 - 10)$

$90 - (10 + 30)$

54

Перевір, чи правильно вибрали схематичний малюнок до кожного завдання.

1) На островці посадили ялинку, а зліва від неї — дубок. (Малюнок А.)

2) На островці посадили ялинку, а потім — дубок, причому так, що ялинка опинилася зліва від дубка. (Малюнок Б.)

55

$$2 + 9 - 8$$

56

На стоянці стояли автомобілі. Коли 7 автомобілів поїхало, на стоянці залишилося ще 6. Скільки автомобілів було на стоянці спочатку?

57

Розв'яжи рівняння.

$4 + x = 11$

$2 + x = 15$

$x + 7 = 16$

58

$4 + 9$

$9 + 9$

$8 + 3$

$12 - 5$

$18 - 9$

$11 - 7$

$7 + 4$

$6 + 7$

$14 - 7$

$16 - 8$

59

Запиши парами вирази з однаковими значеннями.

$17 - 9$

$14 - 7$

$12 - 8$

$16 - 8$

$13 - 9$

$15 - 8$

60

Поясни, як виконали додавання і віднімання.

$26 + 4 = 20 + (6 + 4) = 20 + 10 = 30$

$40 - 2 = 30 + (10 - 2) = 30 + 8 = 38$

61

$50 + x = 70$

$20 + x = 40$

62

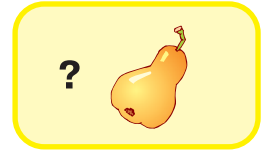
Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) У ящику лежало 5 яблук, а груш — на 20 більше.
Скільки груш лежало в ящику?

Груш
на 20 більше

2) У кошику лежало 5 яблук і 20 груш. На скільки більше груш, ніж яблук, лежало в кошику?

Груш
на ? більше

Пригадайте! Як знайти, на скільки одне число більше (менше) за інше?

63

$22 + 8 \square 17 + 3$

$40 - 9 \square 40 + 1$

$63 + 7 \square 45 + 5$

$50 - 3 \square 50 - 30$

64

Склади і розв'яжи задачу за виразом, використовуючи у запитанні слова «На скільки дорожче...».

$56 \text{ грн } 70 \text{ коп.} - 32 \text{ грн } 40 \text{ коп.}$

65

$43 + 7$

$60 - 8$

$5 + 7 - 3$

$54 - (4 + 6)$

$52 + 8$

$40 - 3$

$4 + 8 - 5$

$45 - (32 - 11)$

66

$28 + 2$

$27 + 3$

$64 + 6$

$21 - 1$

$90 - 7$

$40 - 9$

$29 + 10$

$45 + 5$

$43 - 3$

$60 - 5$

67

Поясни способи обчислень.

$34 + 7 = (34 + 6) + 1 = 40 + 1 = 41$

$34 + 7 = 30 + (4 + 7) = 30 + 11 = 41$

$71 - 8 = (71 - 1) - 7 = 70 - 7 = 63$

$71 - 8 = 60 + (11 - 8) = 60 + 3 = 63$

68

$38 + 5$

$35 + 9$

$35 + 7$

$37 + 7$

$36 + 6$

$39 + 4$

69

Розгляньте схему першої задачі та рівняння, складене за цією схемою. Складіть рівняння за схемою другої задачі. Розв'яжіть задачі.

1)

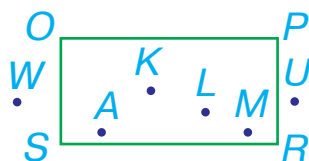
$10 + x = 30$

2)

70

Назвіть точки, які містяться всередині прямокутника $OPRS$.

71

Перевір додавання відніманням.

$26 + 30$

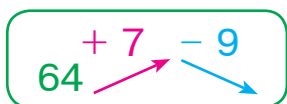
$40 + 60$

$32 + 4$

72

Знайди робота, який випередив усіх роботів з більшими, ніж у нього, номерами.

73

74

На аеродромі було 20 літаків. Коли з рейсів повернулося декілька літаків, то на аеродромі стало 28 літаків. Скільки літаків повернулося з рейсів?

75

$42 + 8$

$64 + 7$

$85 - 3$

$81 - 9$

$54 + 32$

$56 + 7$

$84 + 9$

$56 - 7$

$53 - 8$

$36 - 12$

ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

76 $64 + 9$ $61 + 9$ $34 + 8$ $45 - 7$ $95 - 8$ $41 - 5$
 $39 + 4$ $42 + 9$ $33 - 9$ $43 - 6$

77

	6	5
+	3	2
	9	7

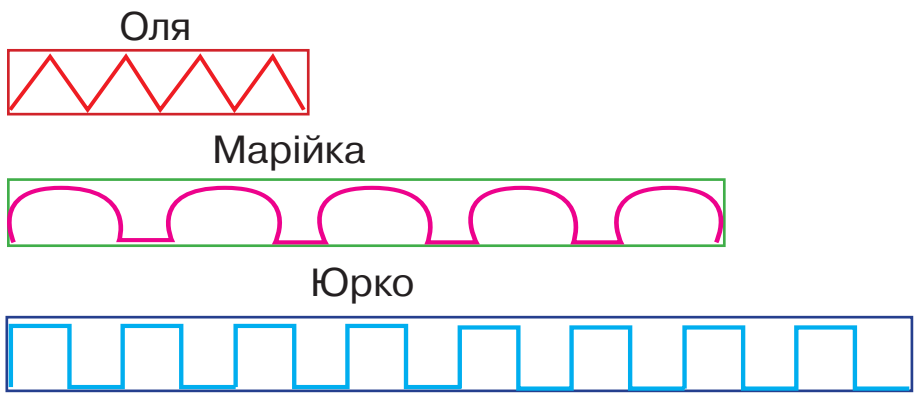
Письмове додавання двоцифрових чисел виконують у стовпчик: одиниці пишуть під одиницями, десятки — під десятками. Спочатку додають одиниці, а потім — десятки.

78 $\begin{array}{r} 54 \\ + 22 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 46 \\ + 21 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 42 \\ + 20 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 17 \\ + 81 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 54 \\ + 32 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 61 \\ + 26 \\ \hline \end{array}$

79 У параді брали участь 32 солдати і 12 матросів. Скільки всього солдатів і матросів брало участь у параді?

80 Оля вирізала витинанку завдовжки 6 см, Марійка — на 10 см довшу, ніж Оля, а Юркова витинанка вийшла на 4 см довша, ніж Марійчина. Яка довжина Юркової витинанки?

81

Щоб перевірити віднімання додаванням, треба до різниці додати від'ємник. Якщо отримаємо зменшуване, то дію виконано правильно.

$$74 - 23 = 51$$

$$\text{Перевірка: } 51 + 23 = 74$$

Виконай віднімання з перевіркою.

$$40 - 30$$

$$53 - 6$$

82

$$x - 20 = 45$$

$$x = 45 + 20$$

$$x = 65$$

$$\frac{65 - 20 = 45}{45 = 45}$$

$$45 = 45$$

Щоб знайти невідоме зменшуване, треба до різниці додати від'ємник.

83

Склади та розв'яжи задачу.

Було

?

Витратили

Залишилось

84

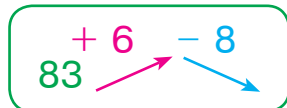
Розглянь малюнки. Поміркуй, яке число покаже вага, коли до гирі прив'язати повітряну кульку. Поясни, чому.

85

Жабка зробила два стрибки з купини на сусідню купину й опинилася на купині із непарним номером. Назви номер купини, з якої вона стартувала.

86

87

Маса мішка 45 кг, рюкзак на 21 кг легший, ніж мішок, а сумка легша від рюкзака на 12 кг. Яка маса сумки?

88

$$63 + 9$$

$$51 - 8$$

$$44 + 9$$

$$82 - 6$$

$$41 + 25$$

$$48 + 7$$

$$62 - 5$$

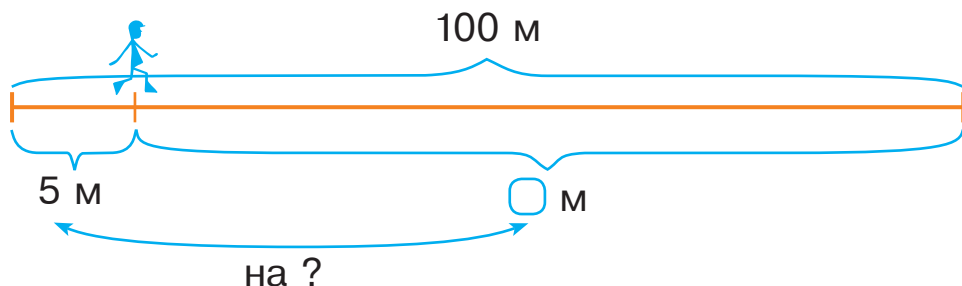
$$59 + 3$$

$$51 - 5$$

$$54 - 32$$

89 $66 + 6$ $88 + 8$ $44 + 4$ $93 - 8$ $57 - 6$ $41 - 2$
 $77 + 7$ $55 + 5$ $62 - 9$ $54 - 9$

90 Відстань від дому до школи 100 м. Василько пройшов 5 м. На скільки менше метрів шляху Василько пройшов, ніж залишилося пройти?

91

	5	4
-	3	2
	2	2

Письмове віднімання двоцифрових чисел виконують у стовпчик: десятки пишуть під десятками, одиниці — під одиницями. Спочатку віднімають одиниці, а потім — десятки.

92 $\begin{array}{r} 54 \\ - 23 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 68 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 57 \\ - 34 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 99 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 84 \\ - 62 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 55 \\ - 12 \\ \hline \end{array}$

93 Щоб перевірити віднімання відніманням, треба від зменшуваного відняти різницю. Якщо отримаємо від'ємник, то дію виконано правильно.

Перевірка

$77 - 56 = 21$ $77 - 21 = 56$

Виконай віднімання з перевіркою.

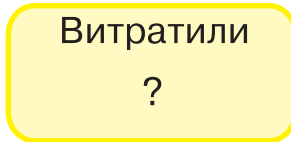
$12 - 7$

$36 - 16$

$$\begin{array}{r}
 94 \quad 89 - x = 80 \\
 x = 89 - 80 \\
 x = 9 \\
 \hline
 89 - 9 = 80 \\
 80 = 80
 \end{array}$$

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшуваного відняти різницю.

95 Склади та розв'яжи задачу.

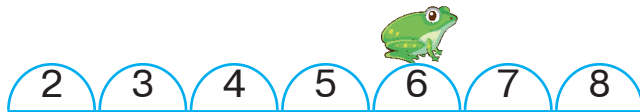

96 Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

Пригадайте! Як називаються такі задачі стосовно одна одної?

97 Жабка зробила два стрибки з купини із парним номером на купину також із парним номером. Назви номер купини, з якої вона стартувала. Яка буде відповідь, якщо вилучити вказівку про парні номери?

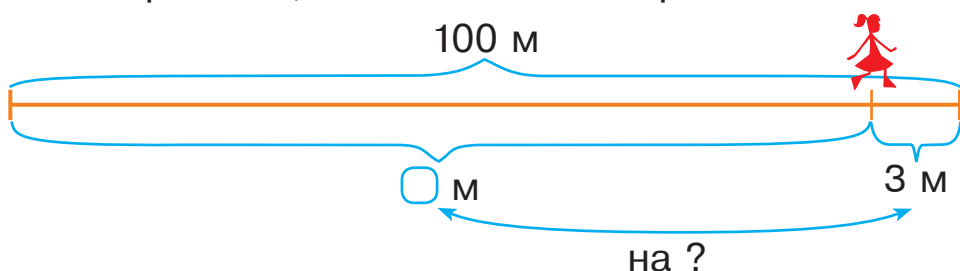
98 Доріжка має складатися із 50 тротуарних плиток. Майстер виклав лише 4 плитки. На скільки менше плиток майстер виклав, ніж залишилося викласти?

99 Виконай дії письмово.

$54 + 15$ $62 - 21$ $62 - 20$ $54 + 31$ $59 - 37$

100 $57 + 7$ $33 + 3$ $78 + 7$ $29 - 8$ $93 - 6$ $45 - 9$
 $69 + 8$ $44 + 9$ $41 - 5$ $68 - 8$

101 Відстань від дому до магазину 100 м. Мама пройшла майже всю відстань, і до магазину їй залишилося пройти лише 3 м. На скільки більше метрів мама пройшла, ніж залишилося пройти?

102 У тата було 100 грн. Він купив для сина пазли за 80 грн. На скільки більше гривень тато витратив, ніж у нього залишилося?

103 Досліді, як додавати двоцифрові числа з переходом через розряд.

$$\begin{array}{r} 35 \\ + 27 \\ \hline 62 \end{array}$$

104 $\begin{array}{r} 46 \\ + 37 \\ \hline 83 \end{array}$ *Пояснення.* До 6 додамо 7 — буде 13. Це 1 дес. і 3 од.; 3 од. записуємо під одиницями, а 1 дес. пам'ятаємо (ставимо крапку над десятками). Додаємо десятки: 4 дес. і 3 дес. — буде 7 дес., та ще 1 дес. — буде 8 дес. Записуємо цифру 8 під десятками. Отримали число 83.

105 $\begin{array}{r} 34 \\ + 48 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 56 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 52 \\ + 27 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 43 \\ + 39 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 54 \\ + 37 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 36 \\ + 41 \\ \hline \end{array}$

106 Шнури завдовжки 28 м та 49 м з'єднали в один. Знайди довжину утвореного шнура.

107 Склади і розв'яжи три взаємно обернені задачі.

Було 14 	Поїхало 6 	Залишилось ?
--	--	--

108 У цих рівностях усі числа замінили літерами. Яка літера позначає найбільше число у кожній рівності?

$$a + b = c \qquad x - y = z$$

109 Для приготування страв у їдальні в першій половині дня використали 18 морквин, а в другій половині дня — 26. Скільки всього морквин використали в їдальні за день?

110

$54 + 23$	$76 - 41$	$53 + 16$	$52 - (12 - 6)$
$38 + 58$	$71 - 40$	$64 + 17$	$64 - (8 + 6)$

111

$64 + 28$	$65 + 34$	$33 + 56$	$74 - 7$	$92 - 20$	$40 - 2$
$13 + 38$	$29 + 18$	$63 - 13$	$74 - 31$		

112

$$\begin{array}{r} 43 \\ - 25 \\ \hline 18 \end{array}$$

Пояснення. Від 3 од. відняти 5 од. не можемо, тому візьмемо один десяток із чотирьох. Щоб це пам'ятати, поставимо крапку. 1 дес. і 3 од. — це 13. Від 13 віднімаємо 5 — буде 8. Записуємо 8 під одиницями. Десятків залишилося 3. Від 3 дес. віднімаємо 2 дес. — буде 1 дес. Записуємо під десятками. Отримали число 18.

113 Знайди різницю чисел 56 та 29 із коментуванням. Зроби перевірку.

114

$\begin{array}{r} 42 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 78 \\ - 19 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 54 \\ - 32 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 65 \\ - 48 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 56 \\ - 38 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 95 \\ - 57 \\ \hline \end{array}$
---	---	---	---	---	---

115 У магазині було 87 велосипедів. Протягом дня продали 18 велосипедів.

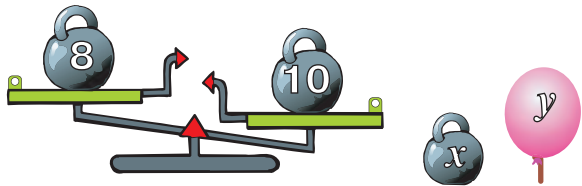
На які з цих запитань можна дати відповідь, виконавши одну арифметичну дію? дві дії?

- 1) Скільки велосипедів залишилося в магазині?
- 2) На скільки менше велосипедів продали, ніж їх було спочатку?
- 3) На скільки менше велосипедів продали, ніж їх залишилося?

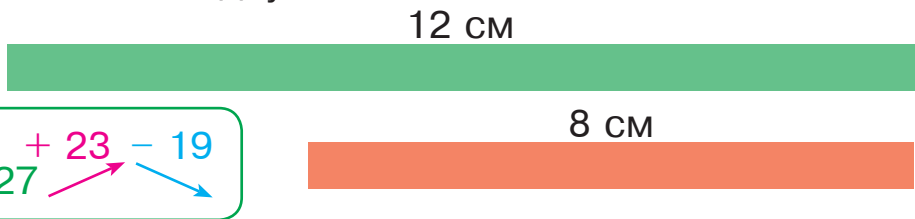
116 Продовж «плести» числове мереживо, поступово додаючи число 2 до кожної отриманої суми, поки у відповіді не буде число 20:

$$2 + 2 \rightarrow 4 + 2 \rightarrow 6 + 2 \rightarrow \square + \dots \text{ до } 20.$$

117 На яку шальку терезів треба поставити гирю, щоб їх урівноважити? Чи вдасться урівноважити терези за допомогою повітряної кульки? Склади і розв'яжи рівняння.

118 Стрічки можна зробити однаковими за довжиною, якщо коротшу збільшити або довшу зменшити на певну величину. Склади і розв'яжи рівняння для кожного випадку.

119

120 Розв'яжи задачу двома способами.
У класі 30 дітей. На перерву вийшли 12 дівчаток і 17 хлопчиків. Скільки дітей залишилося в класі?

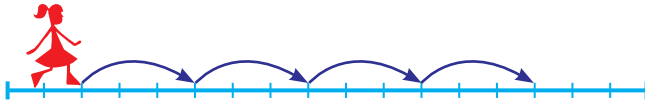
121	$42 + 39$	$45 - 27$	$93 - 16$	$45 - (40 - 5)$
	$54 - 26$	$52 + 18$	$95 - 14$	$64 - (6 + 4)$

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛИЦЬ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ 2–6

122 $28 + 28$ $91 - 19$ $76 - 59$ $49 + 2$ $53 + 8$ $68 + 5$
 $34 + 34$ $39 - 21$ $42 - 4$ $54 - 20$

123 Розв'яжи задачу спочатку дією додавання, а потім — дією множення.

Іринка має намір зробити 4 кроки по 3 клітинки. Скільки клітинок вона подолає?

124 $26 + 65$ $41 + 14$ $28 + 32$ $92 - 37$ $96 - 36$ $54 + 37$

125 Перевір, чи правильно вписали добутки у таблицю.

a		2	4	8	6	3	7	5	9
$a \cdot 2$		4	8	16	12	6	14	10	18

Заповни таблицю.

b		3	8	2	6	5	7	4	9
$b \cdot 3$									

126 Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши діями з поясненням.

Мама зварила варення і заповнила ним дві банки по 3 л та каструлю місткістю 12 л. Скільки всього літрів варення зварила мама?

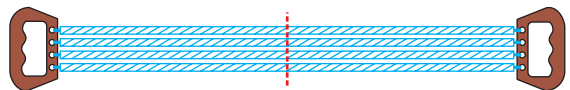
$$\square \cdot \square \rightarrow \square + \square \square \rightarrow \square \square$$

127

Щоб збільшити число у 2 рази,
його потрібно помножити на 2.

8 дм

у 2 рази довший

Збільш у 2 рази числа: 6, 8, 2, 4.

128 Якими фігурами позначили множники, а якою — добуток?

$$\diamond \cdot \square = \triangle$$

129 Розглянь розв'язання задачі, що містить невідоме, позначене буквою.

У Петрика було 24 марки, а в Марійки — в a разів більше. Скільки марок було у Марійки?

П. — 24 м.

М. — ?, в a разів більше, ніж у П.

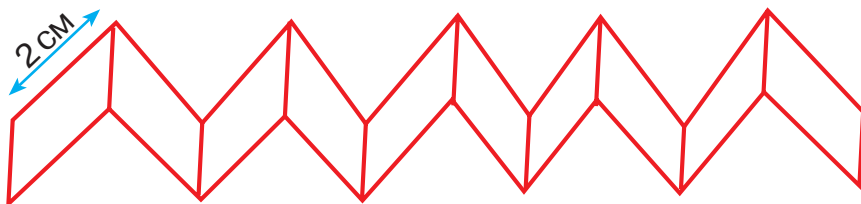
Розв'язання. $24 \cdot a$ (м.) — було у Марійки.

Відповідь: у Марійки було $24 \cdot a$ марок.

Розв'яжи задачу, якщо $a = 2$.

130 «Сплети» числове мереживо: $3 + 5 \rightarrow \square$... до 33.

131 Паперову смужку склали за зразком. Кожна її частинка має довжину 2 см. Яка довжина цієї смужки?

132 Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши діями з поясненням.

У гаманці 5 купюр по 2 грн і одна — вартістю 50 грн. Скільки всього гривень у гаманці?

$$\square \cdot \square \rightarrow \square\square + \square\square \rightarrow \square\square$$

133 $2 \cdot 2 + 6$ $2 \cdot 4 + 8$ $2 \cdot 5 + 9$ $2 \cdot 9 + 7$

 $3 \cdot 5 + 4$ $3 \cdot 4 + 7$ $3 \cdot 6 + 0$ $3 \cdot 3 + 9$

134 $64 + 27$ $81 - 18$ $63 - 27$ $3 \cdot 6$ $3 \cdot 8$ $3 \cdot 5$
 $73 - 45$ $29 + 41$ $2 \cdot 9$ $2 \cdot 6$

- 135 Якщо кожне число у «смугастому» завданні помножити або поділити на одне й те саме число, отримаємо правильну рівність.

	9	-	5	+	3	=	7
· 2							
	18	-	10	+	6	=	14

	18	-	14	+	2	=	
: 2							
		-		+		=	

136

Порядок виконання дій у виразах

- 1) Дії в дужках.
- 2) Множення і ділення (за порядком).
- 3) Додавання та віднімання (за порядком).

Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

Ж К У
○ : ○ + ○ · ○ 18 : 3 + 4 · 2

- 137 Знайди невідомі множники за добутками та відомими множниками.

<i>a</i>																			
<i>a</i> · 2	16		8		6		10		12		4		14		18				
<i>b</i>																			
<i>b</i> · 3	24		9		15		21		6		12		27		18				

- 138 Збільш у 3 рази числа: 3, 7, 5, 9.

- 139 Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

<div style="border: 2px solid yellow; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;"> 6 </div>	<div style="border-bottom: 2px solid blue; width: 100%;"></div> Зелених на 2 більше <div style="border-top: 2px solid blue; width: 100%;"></div>	<div style="border: 2px solid yellow; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;"> ? </div>
<div style="border: 2px solid yellow; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;"> 6 </div>	<div style="border-bottom: 2px solid blue; width: 100%;"></div> Зелених у 2 рази більше <div style="border-top: 2px solid blue; width: 100%;"></div>	<div style="border: 2px solid yellow; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;"> ? </div>

140 У таблиці наведено назви всіх дванадцяти місяців року.

Яким кольором позначено зимові місяці? весняні місяці? літні? осінні?

З якого місяця починається рік? Яким місяцем закінчується?

Які місяці тривають 31 день? 30 днів?

У якому місяці кількість днів змінюється?

Січень	Лютий	Березень	Квітень
1 31	2 28 (29)	3 31	4 30
Травень	Червень	Липень	Серпень
5 31	6 30	7 31	8 31
Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
9 30	10 31	11 30	12 31

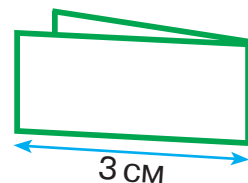
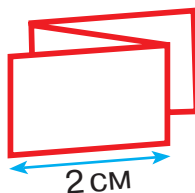
100 років — це століття (вік).

141 На аеродромі стояли 36 літаків та a вертольотів. Скільки всього літаків і вертольотів стояло на аеродромі?

142 Одну смужку склали втриє, а другу — вдвоє. Відомо, що довжина кожної частинки першої смужки становить 2 см, а другої — 3 см. Яка з цих смужок довша?

143

$$66 + 32 - 45$$

144 Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши виразом.

У 6 коробках було по 3 тенісні м'ячики. П'ять м'ячиків узяли для гри. Скільки м'ячиків залишилося в коробках?

$$\bigcirc \cdot \bigcirc \rightarrow \bigcirc\bigcirc - \bigcirc \rightarrow \bigcirc\bigcirc$$

145 $2 \cdot 7 + 4$ $3 \cdot 4 + 28$ $2 \cdot (4 - 2)$ $4 + 12 - 6$
 $3 \cdot 8 - 7$ $3 \cdot 6 - 15$ $3 \cdot (15 - 6)$ $46 - (24 - 12)$

146 $21 + 39$ $92 - 68$ $42 + 29$ $3 \cdot 5$ $3 \cdot 9$ $3 \cdot 7$
 $45 + 27$ $89 - 77$ $2 \cdot 8$ $2 \cdot 5$

147 Повтори таблиці ділення на 2 і на 3.

a		4		6		8		10		12		14		16		18
$a:2$																

b		6		9		12		15		18		21		24		27
$b:3$																

148 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

- Турист подолав відстань завдовжки 12 клітинок трьома однаковими кроками. Яка довжина кожного його кроку?
- Туристка пододала відстань 12 клітинок кроками завдовжки три клітинки кожен. Скільки кроків їй довелося зробити?

Чим відрізняються ці задачі?

149 Виконайте «смугасті» завдання.

$:3$	$24 - 18 + 6 =$	$27 - 21 + 9 =$
	$- \quad + \quad =$	$- \quad + \quad =$
$\cdot 2$	$\quad - \quad + \quad =$	$\quad - \quad + \quad =$

150 Прочитай літери в порядку виконання дій і отримав слово. Виконай дії.

О С М
□ : (□ - □) · □ $18 : (36 - 34) \cdot 3$

151 Що триває довше: весна чи осінь? літо чи зима? Якщо складно відповісти, скористайся таблицею із завдання №140.

152 Знайди невідомі множники й заповни таблиці.

a																			
$a \cdot 2$		6	18	16		4	14	12	10		8								
b																			
$b \cdot 3$		21	18		9	24	15	27	12		6								

153 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

- 1) Дошку завдовжки 8 дм розрізали на 4 однакові частини. Яка довжина кожної частини?
- 2) Мотузку завдовжки 8 дм розрізали на однакові частини, по 4 дм кожна. Скільки таких частин отримали?

154 Якою фігурою позначили ділене? дільник? частку?

$$\diamond : \square = \triangle$$

155 У класі зібралось 8 хлопчиків, дівчаток — у 2 рази більше, ніж хлопчиків, а вчителів — на 20 менше, ніж усіх дітей. Скільки учителів зібралось в класі?

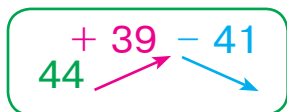
План розв'язування

- 1) Скільки дівчаток зібралось в класі?
- 2) Скільки всього дітей було в класі?
- 3) Скільки учителів зібралось в класі?

156 Довжини смужок позначили літерами a , b , c . Склади з цими величинами рівності на додавання та віднімання.

157

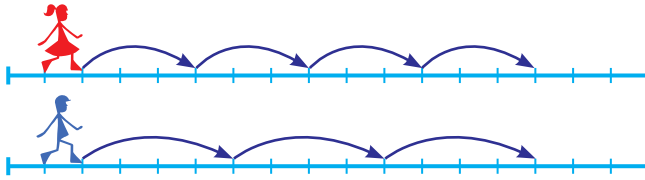
158 У бочці було 100 л води. З неї відлили 10 л. На скільки більше літрів води залишилося в бочці, ніж із неї відлили?

159 Знайди вирази з однаковими значеннями і запиши їх парами.

4 : 2	8 : 2	12 : 2	16 : 2	10 : 2	18 : 2	14 : 2	6 : 2
21 : 3	9 : 3	6 : 3	27 : 3	18 : 3	12 : 3	24 : 3	15 : 3

160 $73 - 37$ $48 + 48$ $71 - 57$ $15 : 3$ $18 : 3$ $10 : 2$
 $26 + 26$ $92 - 16$ $18 : 2$ $24 : 3$

161 Розв'яжи задачу та зроби висновок.
 Наталя має намір зробити 4 кроки по 3 клітинки, а Олексій — 3 кроки по 4 клітинки. Хто з них подолає більшу відстань?

Від перестановки множників добуток не змінюється.

162 Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) 8 $\xrightarrow{\text{Зелених на 3 більше}}$ $?$

2) 8 $\xrightarrow{\text{Зелених у 3 рази більше}}$ $?$

163 $78 - 19$ $35 + 26$ $43 + 16$ $54 + 46$ $33 + 67$ $81 - 20$

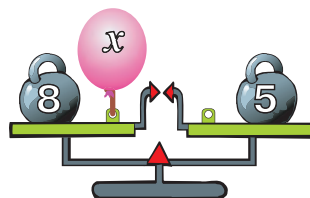
164 «Сплети» числове мереживо: $4 + 6 \rightarrow \square \dots$ до 40.

165 У книжці 72 сторінки. Василько прочитав 6 сторінок. Скільки сторінок залишилося прочитати Василькові?

166 Запиши результати ділення.

a	12	6	4	10	18	8	16	14
$a:2$								
b	18	24	15	9	27	6	21	12
$b:3$								

167 Поясни, чому терези перебувають у рівновазі. Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

168 Щоб зменшити число в 2 рази, треба його поділити на 2.

Зменш у 2 рази числа: 8, 10, 16, 18.

169 Розв'яжи задачу за допомогою схеми. Розв'язання запиши виразом.

Троє піратів поділили між собою порівну 27 монет. У порту кожен із них витратив по 3 монети. Скільки монет залишилося в кожного пірата?

$$\bigcirc\bigcirc : \bigcirc \rightarrow \bigcirc - \bigcirc \rightarrow \bigcirc$$

170 Знайди значення виразів, застосувавши переставну властивість дії множення.

$3 \cdot 5 \cdot 3$

$2 \cdot 4 \cdot 3$

$3 \cdot 3 \cdot 2$

$2 \cdot 9 \cdot 2$

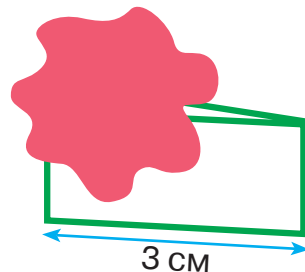
$4 \cdot 5 \cdot 2$

$2 \cdot 7 \cdot 2$

171 Смужку склали в кілька разів. Відомо, що довжина кожної її частинки становить 3 см. Якою завдовжки може бути ця смужка?

172

$$18 \xrightarrow{+31} \xrightarrow{-27}$$

173 На стоянці було 12 легкових автомобілів, а вантажівок — у 3 рази менше. Скільки вантажівок було на стоянці?

174 $15 : 3 \cdot 2$ $14 : 2 \cdot 3$ $18 : 3 \cdot 2$ $12 : 2 \cdot 3$

 $27 : 3 \cdot 2$ $10 : 2 \cdot 3$ $24 : 3 \cdot 2$ $16 : 2 \cdot 3$

175 $74 - 47$ $62 - 39$ $92 - 36$ $18 : 2$ $4 \cdot 2$ $3 \cdot 6$
 $59 + 19$ $21 + 49$ $4 : 2$ $6 : 3$

176 Повтори таблицю множення числа 4 і таблицю ділення на 4.

$4 \cdot 2 = 8$
 $4 \cdot 3 = 12$
 $4 \cdot 4 = 16$
 $4 \cdot 5 = 20$
 $4 \cdot 6 = 24$
 $4 \cdot 7 = 28$
 $4 \cdot 8 = 32$
 $4 \cdot 9 = 36$

$8 : 4 = 2$
 $12 : 4 = 3$
 $16 : 4 = 4$
 $20 : 4 = 5$
 $24 : 4 = 6$
 $28 : 4 = 7$
 $32 : 4 = 8$
 $36 : 4 = 9$

177 $: 3$

12	-	6	+	18	=	
	-		+		=	

 $: 3$

15	-	9	+	21	=	
	-		+		=	

 $\cdot 4$

	-		+		=	
	-		+		=	

 $\cdot 4$

	-		+		=	
	-		+		=	

178 Складіть, розв'яжіть і порівняйте задачі.

8

Метеликів у 4 рази більше

?

32

Метеликів у 4 рази менше

?

179 Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

У В Ж
 $\square : (\square : \square) \cdot \square \qquad 27 : (36 : 4) \cdot 3$

180 Заповни таблиці.

a			5			3			8			4			9			6			2			7
$a \cdot 4$																								

b																								
$b \cdot 4$	20		36		12		28		8		32		24		16									

181 У лімузин можуть сісти 7 пасажирів, а в джип — 4 пасажири. Скільки пасажирів поміститься у 5 лімузинах і 7 джипах?

План розв'язування

- 1) Скільки пасажирів поміститься у 5 лімузинах?
- 2) Скільки пасажирів поміститься у 7 джипах?
- 3) Скільки всього пасажирів поміститься в цих машинах?

182 У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$a : 2 = b \qquad c : d = 2 \qquad e \cdot 2 = f$

183 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 3, на 4, на 5. Отримаєш три слова.

20	18	16	25	21	15	28	12	45
С	М	І	О	І	Д	Л	Ь	А

184 Який запис відповідає поданому виразу? Знайди значення виразу.

- 1) Від числа 86 відняти суму чисел 21 і 32.
- 2) Число 86 зменшити на 21, а потім результат збільшити на 32.

$86 - (21 + 32)$

185 Для дитячого садка купили 5 комплектів по 4 простирадла у кожному і 7 комплектів по 2 простирадла у кожному. Скільки всього простирадл купили для дитячого садка?

186 $18 : 3 \cdot 4$ $14 : 2 \cdot 4$ $16 : 4 \cdot 3$ $24 : 4 \cdot 3$

 $15 : 3 \cdot 4$ $18 : 2 \cdot 4$ $28 : 4 \cdot 2$ $32 : 4 \cdot 3$

187 $4 \cdot 7$ $2 \cdot 9$ $4 \cdot 9$ $36 : 4$ $8 : 4$ $32 : 4$
 $3 \cdot 8$ $4 \cdot 6$ $20 : 4$ $28 : 4$

188 Повтори таблицю множення числа 5 і таблицю ділення на 5.

$5 \cdot 2 = 10$	$10 : 5 = 2$
$5 \cdot 3 = 15$	$15 : 5 = 3$
$5 \cdot 4 = 20$	$20 : 5 = 4$
$5 \cdot 5 = 25$	$25 : 5 = 5$
$5 \cdot 6 = 30$	$30 : 5 = 6$
$5 \cdot 7 = 35$	$35 : 5 = 7$
$5 \cdot 8 = 40$	$40 : 5 = 8$
$5 \cdot 9 = 45$	$45 : 5 = 9$

189 $\begin{matrix} : 4 \\ \cdot 5 \end{matrix}$

36	-	28	+	12	=	
	-		+		=	
	-		+		=	

 $\begin{matrix} : 4 \\ \cdot 5 \end{matrix}$

24	-	8	+	16	=	
	-		+		=	
	-		+		=	

190 «Сплети» числове мереживо: $6 + 8 \rightarrow \square\square \dots$ до 60.

191

a	24	16	36	8	20	12	28	32
$a : 4$								
b	2	8	4	9	5	3	6	7
$b \cdot 5$								

192 У гаражі було 16 легкових машин. Із гаража виїхало b машин. Скільки легкових машин залишилося в гаражі?
 Якого найбільшого значення може набувати b ?

193
половина

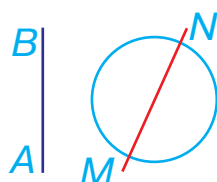

третина (треть частина)

чверть (четверта частина)

На яке число треба поділити дане число, щоб отримати його половину? третю частину? чверть?

194 Знайди третину й чверть від числа 24. Що більше: третина чи чверть?

195 Яка пряма перетинає коло? Яка пряма проходить поза колом?

196 Висота будинку 5 м, а вежа у 4 рази вища. Яка висота вежі?

197	$24 : 4 \cdot 5$	$25 : 5 \cdot 3$	$32 : 4 \cdot 5$	$20 : 5 \cdot 3$
	$15 : 3 \cdot 5$	$40 : 5 \cdot 2$	$27 : 3 \cdot 5$	$15 : 5 \cdot 4$

ДІЛЕННЯ З ОСТАЧЕЮ

198 Яке число треба збільшити у 2 рази, щоб отримати 10; 18; 4; 12; 6; 16; 8; 14?

199 Поділи купки монет порівну. Де це можливо? Скільки монет залишиться в кожній купці, де це неможливо?

200 Повтори таблицю ділення на 2.

a	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
$a : 2$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

201 Виконай ділення з остачею за зразком.

Зразок. $9 : 2 = 4$ (ост. 1)

Запис читають так: 9 поділити на 2 — у частці буде 4 і в остачі 1.

$13 : 2$

$19 : 2$

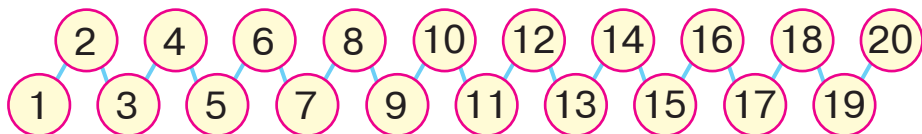
$9 : 2$

$17 : 2$

202 Використовуючи таблиці ділення на 2 і на 5, склади всі можливі такі рівності.

$\square\square : 2 = \square\square : 5$

203 Розглянь числовий ряд від 1 до 20.

Яке з цих тверджень правильне?

- 1) У ряду є два числа-сусіди, які діляться на 2 без остачі.
- 2) У ряду є два числа-сусіди, які діляться на 2 з остачею.
- 3) Серед усіх чисел-сусідів одне ділиться на 2 без остачі, а інше — з остачею.

204 Поясни, як розшифрували слово «лак». Розшифруй інші слова.

Л	І	А	С	Т	К	Ю	О
2	3	4	5	6	7	8	9

$$8 : 4 = 2 \text{ Л} \quad 15 : 3 = \square \square \quad 35 : 5 = \square \square$$

$$16 : 4 = 4 \text{ А} \quad 12 : 4 = \square \square \quad 9 : 3 = \square \square$$

$$21 : 3 = 7 \text{ К} \quad 14 : 2 = \square \square \quad 30 : 5 = \square \square$$

205 Ганнусю запитали, чи ділиться число 36 на 2 без остачі. Дівчинка записала число як суму доданків: $36 = 20 + 16$, а тоді кожен доданок поділила на 2.

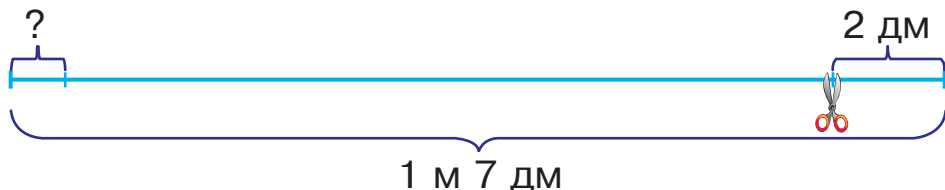
$$20 : 2 = 10 \quad 16 : 2 = 8$$

«Якщо кожен доданок ділиться на 2 без остачі, то й сума ділиться на 2 без остачі», — пояснила Ганнуся.

Чи погоджуєшся ти з нею?

206 Поміркуй, як із таблиці ділення на 2 (№200) можна отримати рівності на ділення з остачею. Склади і запиши 9 таких рівностей.

207 Від смужки мережива завдовжки 1 м 7 дм щоразу відрізували куски довжиною 2 дм, доки це було можливо. Скільки дециметрів становив залишок?

208 Яких чисел більше в цьому ряду: тих, що діляться на 2 без остачі, чи тих, що діляться з остачею? Запиши рівності на ділення з остачею.

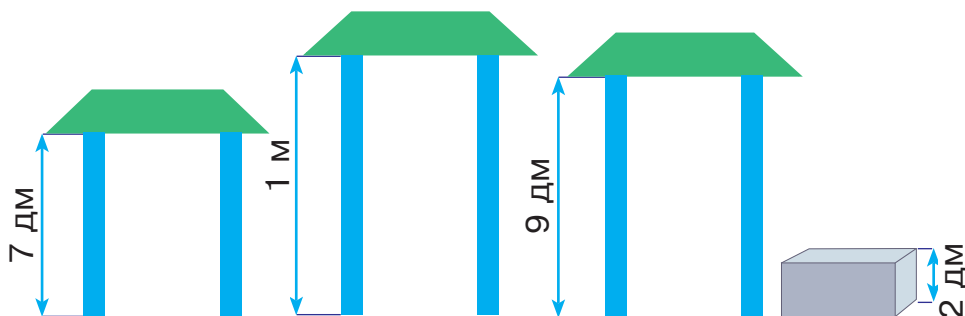

6, 19, 11, 14, 20, 4, 17, 7, 8, 15, 5.

209 Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$$\begin{array}{ccc}
 2 \cdot 5 & 3 \cdot 3 & 8 \cdot 3 \\
 7 \cdot 5 & 9 \cdot 4 &
 \end{array}
 \rightarrow
 \begin{array}{cccc}
 10 & 9 & 24 & \\
 & 35 & 36 &
 \end{array}$$

- 210** Будівельні блоки заввишки 2 дм ставлять один на одний, доки це можливо. Скільки блоків поміститься під кожною брамою?

- 211** Петрик додавав числа двійками так, щоб сума не перевищила число 11: «Два, чотири, шість, вісім, десять!».
Додай числа двійками до 15; до 16; до 3.

- 212** Повтори таблицю множення на 2.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 2$	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20

- 213** За допомогою таблиці множення на 2 можна визначити, скільки двійок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

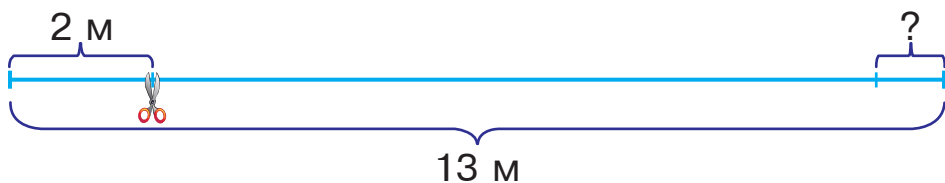
- 214** У крамниці продають смаколики за вказаними цінами. У покупця монети по 2 грн. Скільки монет він заплатить за перший смаколик? другий? третій?

- 215 Наклейки перевернули малюнком донизу і перемішали. Якого кольору кожна наклейка з протилежного боку?

- 216 Склади і розв'яжи задачу на ділення з остачею за поданою схемою.

- 217 Збільш у 2 рази числа: 5, 10, 3, 8, 1, 7, 9, 6, 2. Отримані рівності запиши у 2 стовпчики, порівню в кожному. Чи можливо це зробити?

- 218 Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їхні значення.

$12 : 4$ $10 : 5$ $18 : 2$
 $21 : 3$ $30 : 5$

→

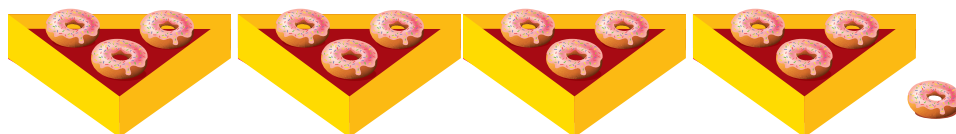
3	2	9
7	6	

- 219 Повтори таблицю ділення на 3.

a	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
$a : 3$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

- 220 Поясни, як поділили 13 на 3 за допомогою коробок із тістечками.

$$13 : 3 = 4 \text{ (ост. 1)}$$

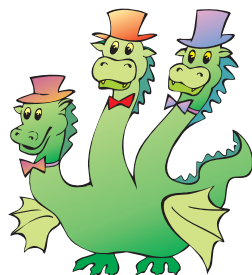

221 Виконай ділення з остачею. Які остачі ти отримаєш?

5 : 3 8 : 3 11 : 3 7 : 3 10 : 3 14 : 3

222 Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 3 отримати остачу 3; остачу, більшу ніж 3. Поясни свою думку.

223 Три голови Змія Горинича ділять порівну між собою 29 кавунів. Що поділити не зможуть — віддадуть Котигорошкові. Скільки кавунів йому дістанеться?

224 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 3 (№ 219), щоб отримати остачу 1? Запиши відповідні рівності.

225 Наклейки перевернули малюнком донизу і перемішали. Якого кольору кожна наклейка з протилежного боку?

226 У числовому ряду від 1 до 10 є два числа, які діляться на 3 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

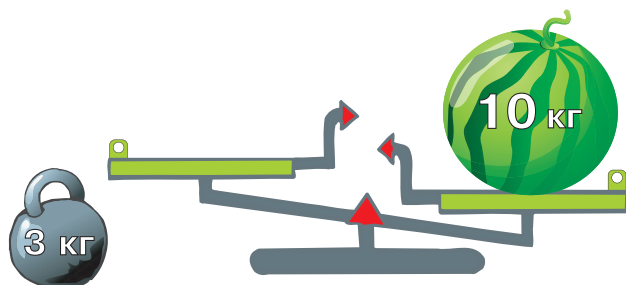
227 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 3 (№ 219), щоб отримати остачу 2? Запиши відповідні рівності.

228 Знайди значення виразів. Запиши тільки результати.

5 · 5	6 · 5	8 · 3	15 : 5	24 : 3	16 : 4
4 · 4	2 · 2		28 : 4	12 : 2	

- 229 Яку найбільшу кількість гир масою 3 кг можна покласти на ліву шальку терезів, аби ці гирі не переважили кавун?

- 230 Додай числа трійками до 7; до 17; до 27.

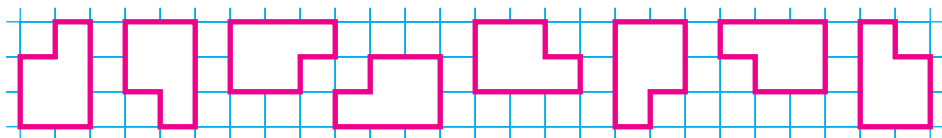
- 231 У казковій крамниці продають іграшки за вказаними цінами. У покупця купюри по 3 золотих. Скільки купюр він заплатить за першу іграшку? другу? третю? четверту?

- 232 Повтори таблицю множення на 3.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 3$	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30

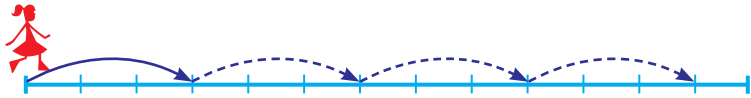
- 233 Знайди всі фігури, які можна сумістити в результаті їхнього повертання.

234 За допомогою таблиці множення на 3 можна визначити, скільки трійок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

235 Збільш у 3 рази числа: 5, 10, 3, 8, 1, 7, 9, 6, 2, 4. Отримані результати запиши в один рядок у тому самому порядку.

236 Склади і розв'яжи задачу за поданою схемою і запитанням.

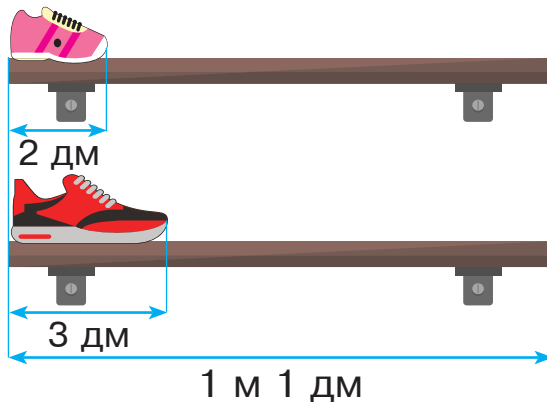
 Скільки клітинок залишиться подолати Соломійці?

237

$5 \cdot 3$	$9 \cdot 3$	$4 \cdot 5$	$30 : 5$	$27 : 3$	$16 : 4$
$6 \cdot 2$	$2 \cdot 4$		$18 : 3$	$12 : 4$	

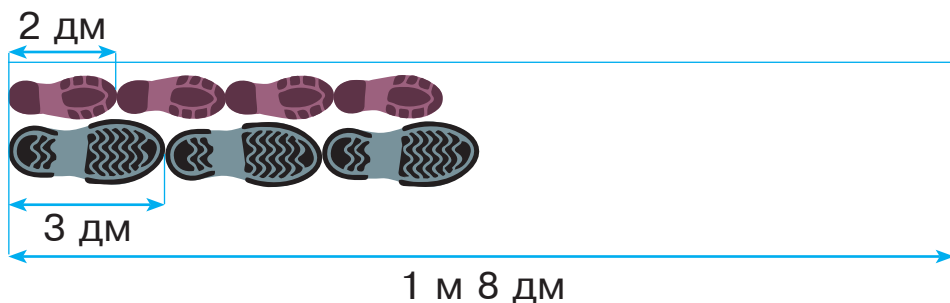
238 1) У Катрусі довжина кросівки 2 дм. Скільки Катрусиних кросівок можна поставити на полицю завдовжки 1 м 1 дм?

2) У тата довжина кросівки 3 дм. Скільки татових кросівок можна поставити на таку ж полицю?

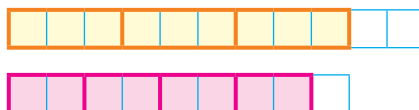

239 Пригадай таблиці множення на 2 і на 3. Запиши всі рівності виду $2 \cdot \square = 3 \cdot \square$ з цих таблиць.

240 Тато і Катруся пройшли «ліліпутськими» кроками однакову відстань. Скільки кроків зробив тато і скільки — Катруся?

241 Татів слід умовно зобразили трьома помаранчевими клітинками, а Катрусин — двома рожевими. Запиши рівності на ділення з остачею за схематичними малюнками.

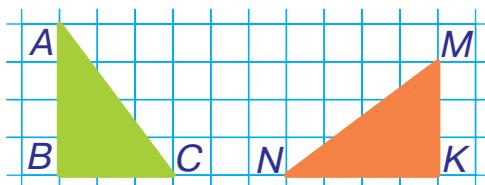

242 Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 3 без остачі, а другий є остачею.

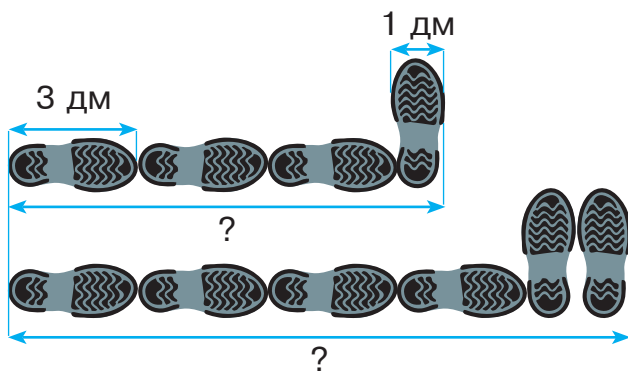
Зразок. $28 = 27 + 1$

19, 25, 8, 29, 13, 17.

243 Трикутники ABC і KMN вирізали з картону. Чи можна їх сумістити, накладаючи вершини A і K ? вершини A і M ? вершини A і N ?

- 244 Якщо тато поставить кросівку поперек, то довжина доріжки слідів збільшиться на 1 дм. Знайди довжини доріжок у дециметрах.

245

Щ	У	С	К	М	А	И	Р
2	3	4	5	6	7	8	9

$24 : 4 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$27 : 3 = \square \square$

$40 : 5 = \square \square$

$35 : 5 = \square \square$

$32 : 4 = \square \square$

$18 : 2 = \square \square$

$15 : 3 = \square \square$

$20 : 5 = \square \square$

246

$8 \cdot 4$

$2 \cdot 5$

$5 \cdot 5$

$21 : 3$

$45 : 5$

$24 : 4$

$7 \cdot 2$

$7 \cdot 3$

$32 : 4$

$18 : 2$

247

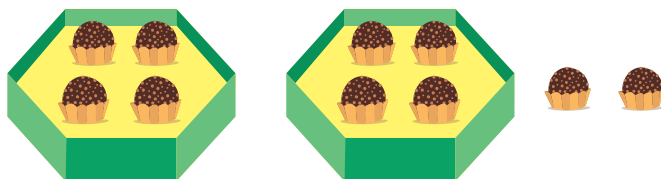
Повтори таблицю ділення на 4.

a	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
$a : 4$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

248

Поясни, як поділили 10 на 4 за допомогою коробок із цукерками.

$10 : 4 = 2 \text{ (ост. 2)}$

249 Виконай ділення на 4 з остачею. Які остачі ти отримуєш?

$$15 : 4 \quad 9 : 4 \quad 11 : 4 \quad 17 : 4 \quad 14 : 4 \quad 18 : 4$$

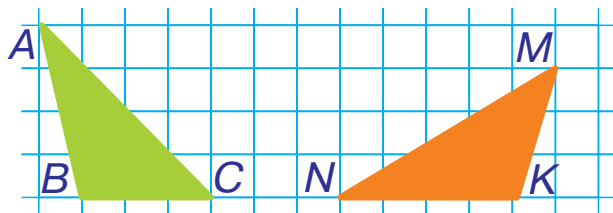
250 Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 4 отримати остачу 4; остачу, більшу ніж 4. Поясни свою думку.

251 Вислови припущення, у якій дії виникне остача. Розв'яжи задачу і переконайся.

Мавпочки роздобули 9 пар рукавичок. Кожна мавпочка надягла по 4 рукавички. Скільки мавпочок надягли рукавички? Скільки рукавичок залишилось?

252 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 4 (№ 247), щоб отримати остачу 1? остачу 2? Запиши чотири рівності.

253 Трикутники ABC і KMN вирізали з картону. Чи можна їх сумістити, накладаючи вершини A і K ? вершини A і M ? вершини A і N ?

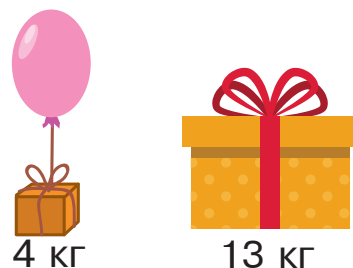
254 У числовому ряду від 1 до 20 є три числа, які діляться на 4 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

255 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 4 (№ 247), щоб отримати остачу 3? Запиши відповідні рівності.

256

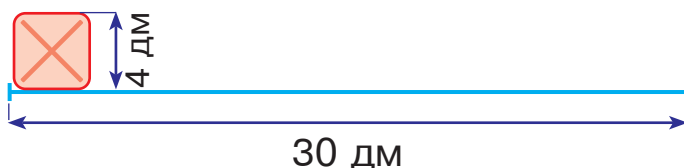
$9 \cdot 4$	$6 \cdot 2$	$4 \cdot 5$	$40 : 5$	$14 : 2$	$15 : 5$
$7 \cdot 5$	$3 \cdot 4$		$20 : 4$	$36 : 4$	

- 257) Надувна куля може підняти вантаж масою 4 кг. Яку найбільшу кількість таких куль можна прив'язати до коробки масою 13 кг, щоб вона все одно не зрушила з місця?

- 258) Додай числа четвірками до 7; до 17; до 27; до 37.

- 259) Довжина сторони квадратної плитки 4 дм. Скільки таких цілих плиток знадобиться, щоб викласти доріжку завдовжки 30 дм?

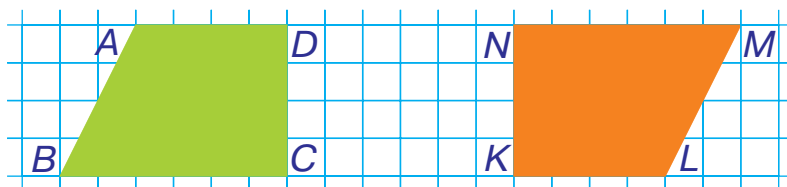

- 260) Повтори таблицю множення на 4.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 4$	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40

- 261) За допомогою таблиці множення на 4 можна визначити, скільки четвірок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

- 262) Чотирикутники $ABCD$ і $KLMN$ вирізали з картону. Чи можна їх сумістити, накладаючи вершини A і K ? вершини A і M ? вершини A і L ?

263 Збільш у 4 рази числа: 4, 10, 6, 1, 7, 3, 9, 8, 2, 5. Отримані результати запиши в один рядок у зворотному порядку.

264 Склади і розв'яжи задачу за схематичним малюнком і запитанням.

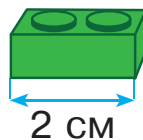

На скільки більше буде зроблено кроків, ніж залишиться клітинок?

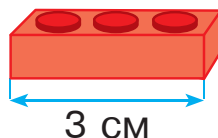
265

$8 \cdot 5$	$3 \cdot 3$	$6 \cdot 5$	$35 : 5$	$16 : 2$	$30 : 5$
$7 \cdot 4$	$5 \cdot 4$		$15 : 3$	$28 : 4$	

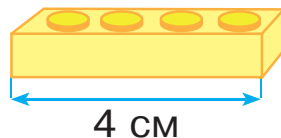
266 1) Зелена деталь конструктора має довжину 2 см. Яку найбільшу кількість таких деталей можна поставити в рядок, щоб його довжина не перевищила 1 дм 3 см?

2) Червона деталь конструктора має довжину 3 см. Яку найбільшу кількість таких деталей можна поставити в рядок, щоб його довжина не перевищила 1 дм 3 см?

3) Жовта деталь конструктора має довжину 4 см. Яку найбільшу кількість таких деталей можна поставити в рядок, щоб його довжина не перевищила 1 дм 3 см?

267 1) Будь-яку жовту деталь можна замінити на дві зелені. Скільки зелених деталей потрібно, щоб замінити 5 жовтих?

2) Будь-які 2 червоні деталі можна замінити на три зелені. Скільки зелених деталей потрібно, щоб замінити 6 червоних?

268 Пригадай таблиці множення на 3 і на 4. Запиши всі рівності виду $3 \cdot \square = 4 \cdot \square$ з цих таблиць.

269 За допомогою таблиці ділення на 4 і таблиці множення на 2 обчисли всі можливі такі вирази.

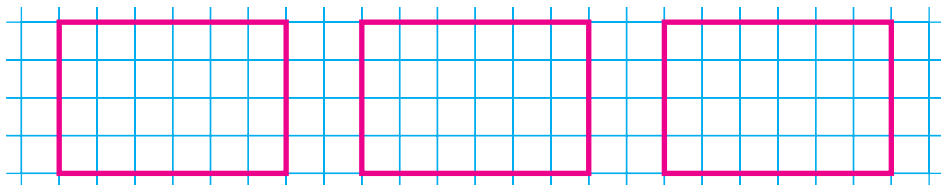
$$\square\square : 4 \cdot 2$$

270 Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 4 без остачі, а другий є остачею.

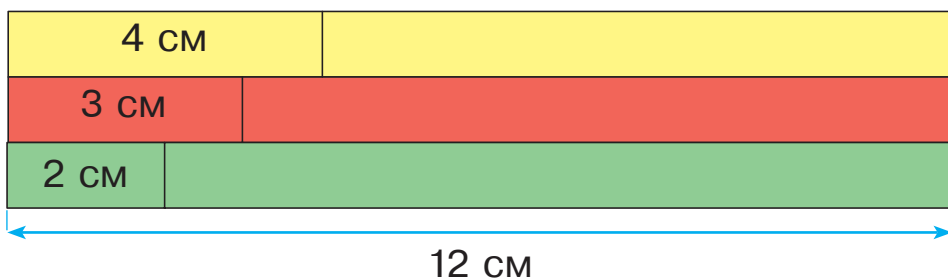
Зразок. $27 = 24 + 3$

19, 25, 18, 29, 13, 17.

271 Накресли в зошиті три такі прямокутники. Перший розділи на 2 однакові частини, другий — на 3 однакові частини, третій — на 4 однакові частини. У якій частині прямокутника більше клітинок: у половині, третині чи чверті?

272 Три однакові за довжиною доріжки виклали жовтими, червоними і зеленими деталями конструктора. У якій доріжці найбільше деталей?

273

Т	К	В	М	Р	О	І	А	Д
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$12 : 4 = \square \square$

$18 : 2 = \square \square$

$27 : 3 = \square \square$

$24 : 4 = \square \square$

$40 : 5 = \square \square$

$35 : 5 = \square \square$

$45 : 5 = \square \square$

$16 : 4 = \square \square$

$15 : 3 = \square \square$

$8 : 1 = \square \square$

$24 : 3 = \square \square$

$32 : 4 = \square \square$

274

$9 \cdot 3$

$6 \cdot 3$

$2 \cdot 3$

$10 : 5$

$24 : 4$

$45 : 5$

$8 \cdot 4$

$4 \cdot 4$

$32 : 4$

$6 : 2$

275

Повтори таблицю ділення на 5.

a	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
$a : 5$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

276

Поясни, як поділили 13 на 5 за допомогою коробок із тістечками.

$13 : 5 = 2 \text{ (ост. 3)}$

277

Виконай ділення на 5 з остачею. Які остачі ти отримуєш?

$16 : 5$

$9 : 5$

$12 : 5$

$7 : 5$

$14 : 5$

$18 : 5$

278

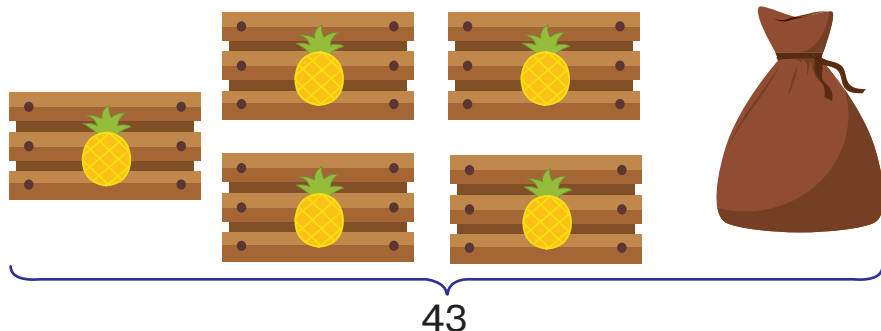
Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 5 отримати остачу 5; остачу, більшу ніж 5. Поясни, чому ти так вважаєш.

279

Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 5 (№ 275), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? Запиши чотири рівності.

280 Вислови припущення, у якій дії виникне остача. Розв'яжи задачу і переконайся.

У Бразилії із земельної ділянки зібрали 43 ананаси. Їх розклали порівну в 5 ящиків, а решту поклали в мішок. На скільки менше ананасів у мішку, ніж у кожному ящику?

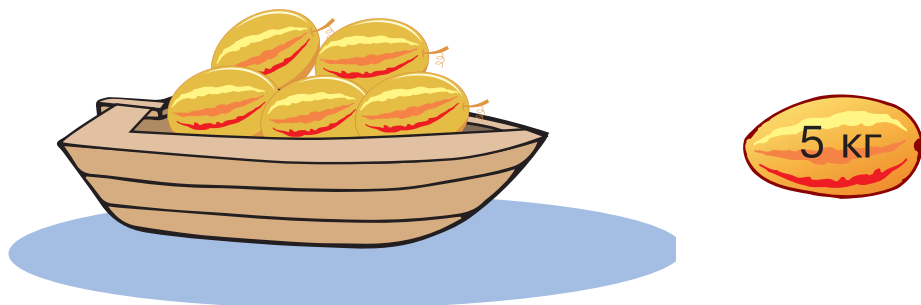
281 У числовому ряду від 1 до 30 є чотири числа, які діляться на 5 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

282 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 5 (№ 275), щоб отримати остачу 4? Запиши відповідні рівності.

283

$3 \cdot 5$	$8 \cdot 3$	$4 \cdot 2$	$8 : 2$	$25 : 5$	$36 : 4$
$6 \cdot 4$	$9 \cdot 5$		$18 : 3$	$12 : 4$	

284 Човен може перевезти вантаж масою 33 кг. Яку найбільшу кількість динь масою 5 кг можна покласти в човен, щоб він не потонув?

285 Додай числа п'ятірками до 7; до 17; до 27; до 37; до 47.

286 У казковій крамниці продають чарівні речі за вказаними цінами. У покупця купюри по 5 золотих. Скільки купюр він заплатить за першу річ? другу? третю?

287 Повтори таблицю множення на 5.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 5$	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50

288 За допомогою таблиці множення на 5 можна визначити, скільки п'ятірок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

289 Збільш у 5 разів числа: 4, 10, 6, 5, 2, 3, 9, 8, 7, 1. Отримані рівності запиши в два стовпчики.

290 Склади і розв'яжи задачу за схематичним малюнком і запитанням.

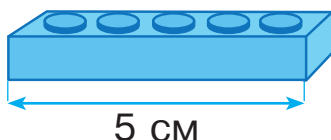

У скільки разів більше буде зроблено кроків, ніж залишиться клітинок?

291

$3 \cdot 4$	$7 \cdot 5$	$4 \cdot 4$	$15 : 5$	$12 : 3$	$20 : 5$
$2 \cdot 3$	$6 \cdot 4$		$12 : 4$	$10 : 2$	

- 292 1) Пригадай умови задач про зелену, червону і жовту деталі конструктора (№ 266).
- 2) Синя деталь конструктора має довжину 5 см. Скільки сантиметрів не вистачить, якщо одну синю деталь замінити на три зелені?

- 293 1) Будь-які 2 сині деталі можна замінити на 5 зелених. Скільки зелених деталей потрібно, щоб замінити 4 сині?
- 2) Будь-які 3 сині деталі можна замінити на 5 червоних. Скільки червоних деталей потрібно, щоб замінити 6 синіх?

294 Пригадай таблиці множення на 4 і на 5. Запиши всі рівності виду $4 \cdot \square = 5 \cdot \square$ з цих таблиць.

295 За допомогою таблиці ділення на 5 і таблиці множення на 3 обчисли всі можливі такі вирази.

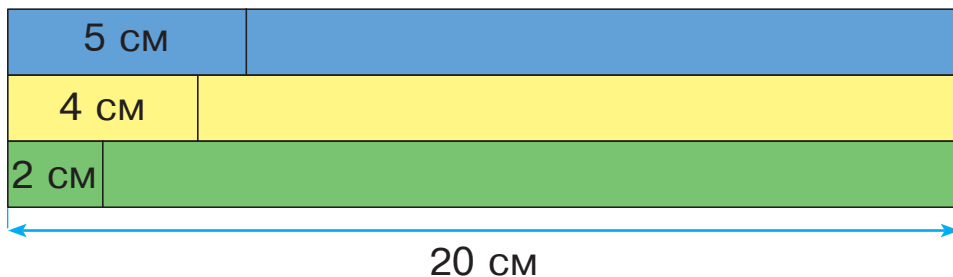
$$\square\square : 5 \cdot 3$$

296 Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 5 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 25 + 2$

19, 36, 18, 29, 13, 17.

297 Три однакові за довжиною доріжки виклали синіми, жовтими і зеленими деталями. У якій доріжці найбільше деталей?

298

A	B	K	Л	C	O	I	T
2	3	4	5	6	7	8	9

$30 : 5 = \square \square$

$18 : 3 = \square \square$

$24 : 6 = \square \square$

$12 : 4 = \square \square$

$7 : 1 = \square \square$

$21 : 3 = \square \square$

$40 : 5 = \square \square$

$15 : 5 = \square \square$

$15 : 3 = \square \square$

$18 : 2 = \square \square$

$8 : 4 = \square \square$

$14 : 2 = \square \square$

299

Додай числа, а тоді заміни додавання множенням.

$4 + 4 + 4$

$5 + 5 + 5 + 5$

$6 + 6 + 6 + 6 + 6$

300

Повтори таблицю множення числа 6 і таблицю ділення на 6.

$6 \cdot 2 = 12$

$6 \cdot 3 = 18$

$6 \cdot 4 = 24$

$6 \cdot 5 = 30$

$6 \cdot 6 = 36$

$6 \cdot 7 = 42$

$6 \cdot 8 = 48$

$6 \cdot 9 = 54$

$12 : 6 = 2$

$18 : 6 = 3$

$24 : 6 = 4$

$30 : 6 = 5$

$36 : 6 = 6$

$42 : 6 = 7$

$48 : 6 = 8$

$54 : 6 = 9$

301

a		7		3		9		5		4		2		8		6
$a \cdot 6$																

c	24	12	42	36	18	48	30	54
$c : 6$								

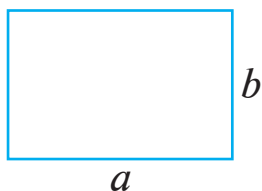
302 Що більше:

- 1) половина чи третина від числа 18?
- 2) половина від числа 10 чи третина від числа 27?
- 3) половина від числа 8 чи третина від числа 9?

303 Петрик купив 2 листівки, по 6 грн кожна. Скільки гривень здачі одержить хлопчик, якщо до каси подасть 20 грн?

304

Периметр прямокутника — це сума довжин його сторін.

P — периметр прямокутника
 a — його довжина
 b — його ширина

$$P = a + a + b + b$$

$$P = a \cdot 2 + b \cdot 2$$

$$P = (a + b) \cdot 2$$

Накресли прямокутник зі сторонами 4 см і 2 см. Знайди його периметр.

305

$$31 - 15$$

$$78 + 9$$

$$8 + 8$$

$$62 - 44$$

$$94 - 7$$

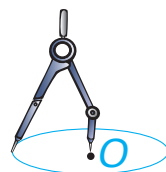
$$9 + 9$$

306

Маса шести однакових ящиків із помідорами 48 кг. Яка маса одного такого ящика?

307

Коло можна накреслити за допомогою циркуля. Точку O , навколо якої обертається циркуль, називають **центром** кола. Накресли три кола з радіусами відповідно 1 см, 2 см, 3 см. Знайди їхні діаметри.

315

$27 : 3$

$48 : 6$

$35 : 5$

$32 : 4$

$21 : 3$

$54 : 6$

316

У саду посадили 18 саджанців яблунь у 3 ряди, порівну в кожному, та ряд саджанців вишень. Скільки саджанців вишень посадили, якщо їх було на 5 більше, ніж саджанців яблунь в одному ряду? Який із поданих виразів є розв'язанням задачі?

а) $18 : 3 - 5$;

б) $18 : 3 + 5$;

в) $3 \cdot 5 + 18$.

317

Прочитай літери в порядку виконання дій. Отримаєш слово.

І Р К
 : (-) +

318

$4 \cdot 5 + 36$

$2 \cdot 6 + 19$

$35 : 5 \cdot 2$

$48 : 6 + 6$

$3 \cdot 3 + 48$

$62 - 5 \cdot 6$

$36 : 6 \cdot 4$

$54 - 24 : 6$

319

Накресли два кола з радіусами відповідно 2 см і 4 см. Намалюй на кожному з них циферблат годинника і стрілками вкажи час, коли ти прокидаєшся і коли лягаєш спати.

320

У Павлика 18 дисків із мультфільмами, а в Юлі — втричі менше. На скільки менше дисків із мультфільмами має Юля, ніж Павлик?

321

$14 : 2 \cdot 6$

$30 : 5 \cdot 6$

$36 : 6 \cdot 2$

$10 : 5 \cdot 6$

$25 : 5 \cdot 6$

$24 : 6 \cdot 3$

$15 : 5 \cdot 6$

$12 : 6 \cdot 3$

322

$6 \cdot 8$

$4 \cdot 7$

$3 \cdot 7$

$42 : 6$

$16 : 4$

$12 : 4$

$6 \cdot 3$

$4 \cdot 9$

$25 : 5$

$18 : 6$

323

: 4

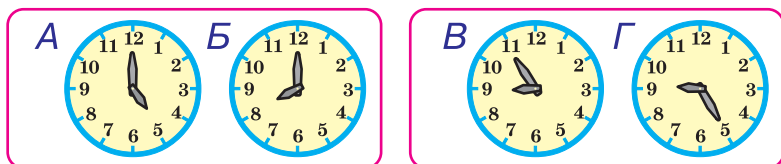
20	-	12	+	28	=	
	-		+		=	
	-		+		=	

: 4

32	-	24	+	8	=	
	-		+		=	
	-		+		=	

• 6

324 Котру годину показує годинник справа? Скільки часу минуло між показами годинників А і Б? між показами годинників В і Г?

325 42 : 6 45 : 5 14 : 2 18 : 3 36 : 4 30 : 5

326

a																			
$a \cdot 6$	36	18	54	30	48	12	24	42											

327 $5 \cdot 6 + 32$ $71 - 6 \cdot 9$ $6 \cdot 3 + 42$ $92 - 36 : 6$
 $9 \cdot 4 + 29$ $25 + 7 \cdot 5$ $3 \cdot 9 + 36$ $63 + 54 : 6$

328 Лялька Попелюшка коштує 54 грн, лялька Дюймовочка у 6 разів дешевша, ніж Попелюшка, а лялька Червона Шапочка — на 12 грн дорожча, ніж Дюймовочка. Скільки гривень коштує лялька Червона Шапочка?

329 Накресли відрізок АВ, довжина якого менша, ніж 6 см, але більша, ніж 4 см.

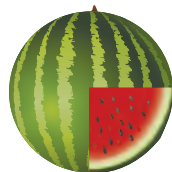
330 У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$$s \cdot 5 = t$$

$$o : p = 5$$

$$a : 5 = b$$

331 За обідом з'їли четверту частину кавуна, маса якого 12 кг. Скільки кілограмів кавуна залишилося?

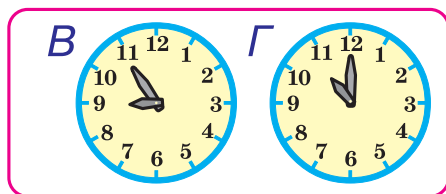
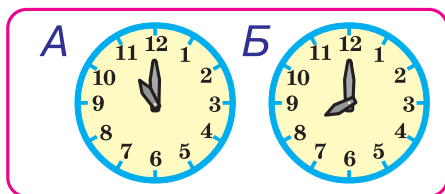

332 У Костиковій іграшковій армії 28 піхотинців, вершників — у 4 рази менше, ніж піхотинців, а моряків — на 4 менше, ніж вершників. Скільки моряків у Костиковій армії?

333 $24 + 4 \cdot 6$ $36 - 36 : 6$ $72 + 6 \cdot 3$ $94 - 5 \cdot 6$
 $72 - 6 \cdot 9$ $84 - 24 : 6$ $96 - 6 \cdot 6$ $48 + 6 \cdot 4$

334 $6 \cdot 4$ $3 \cdot 9$ $6 \cdot 9$ $18 : 3$ $14 : 2$ $24 : 6$
 $5 \cdot 7$ $6 \cdot 7$ $30 : 6$ $16 : 4$

335 У кожній парі зображених годинників перший показує час до полудня, а другий — час після полудня. Котру годину показує кожен годинник?

336 Розв'яжи рівняння.

$x + 40 = 65$

$18 + x = 36$

$92 - x = 22$

337 $99 - 19$ $54 + 6$ $25 + 25$ $11 + 39$ $48 + 32$ $37 + 23$

338 Виконай дії за зразком.

Зразок.

$1 \text{ м} - 1 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$

$1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$

$10 \text{ дм} - 1 \text{ дм} = 9 \text{ дм}$

$6 \text{ м} - 5 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$

$5 \text{ дм} - 3 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$4 \text{ дм} - 2 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

339

a																			
$a \cdot 6$	48	54	18	30	42	12	24	36											

- 340 У відрі вміщується 12 л молока, а в глечику — у 3 рази менше. Скільки потрібно таких глечиків, щоб розлити 28 л молока?

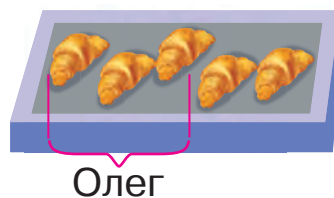
Склади подібну задачу, розв'язанням якої був би вираз $54 : (30 : 5)$.

- 341 Христинка має намір пройти 4 клітинки, а Остап — у 4 рази більше. На скільки більше клітинок пройде Остап, ніж Христинка?

- 342 Діти купили коробку із п'ятьма круасанами за 40 грн. Олег заплатив за 3 круасани, а Іринка — за решту. Скільки гривень заплатила кожна дитина?

343 $69 + 29 - 35$

- 344 Запиши вирази та знайди їхні значення.
- 1) Знайти чверть від суми чисел 24 і 8.
 - 2) Різницю чисел 42 і 38 збільшити у 6 разів.
 - 3) Число 12 поділити на різницю чисел 21 і 18.

- 345 Розв'яжи рівняння.

$5 + x = 20$ $26 - x = 18$ $x - 30 = 20$

346 $6 \cdot 9$ $5 \cdot 3$ $4 \cdot 7$ $18 : 3$ $42 : 6$ $20 : 5$
 $3 \cdot 8$ $2 \cdot 6$ $12 : 4$ $48 : 6$

- 347 У класі 24 хлопчики, а дівчаток — у 6 разів менше. На скільки більше хлопчиків, ніж дівчаток, у класі?

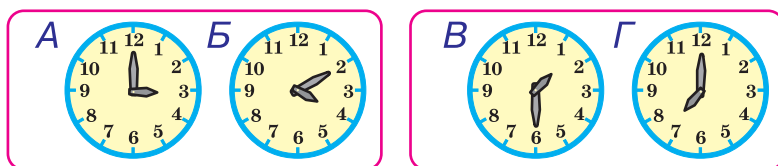
348

$: 6$	$42 - 24 + 36 =$			
$\cdot 5$	$-$	$+$	$=$	
	$-$	$+$	$=$	

$: 6$	$24 - 12 + 30 =$			
$\cdot 5$	$-$	$+$	$=$	
	$-$	$+$	$=$	

- 349 Усі зображені годинники показують час від полудня до опівночі. Котру годину показує кожен годинник? Скільки часу минуло між показами годинників А і Б? між показами годинників В і Г?

- 350 У 6 рядів посадили c саджанців слив, порівну в кожному ряду. Скільки саджанців слив садили в кожному ряду?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $c = 30$; $c = 54$.

- 351 На скільки частин потрібно розрізати третю частину піци, щоб отримати шосту частину? Полічи, скільки всього вийде шостих частин.

- 352 Щоб виготовити гірлянду, взяли 24 червоні квітки, 12 жовтих квіток, а синіх — у 4 рази менше, ніж червоних і жовтих разом. Скільки синіх квіток у гірлянді?

353 $36 : 6 \cdot 5$ $24 : 6 \cdot 3$ $54 : 6 \cdot 4$ $18 : 6 \cdot 5$

 $42 : 6 \cdot 4$ $12 : 6 \cdot 5$ $30 : 5 \cdot 3$ $48 : 6 \cdot 4$

354 $6 \cdot 6$ $5 \cdot 6$ $6 \cdot 8$

$4 \cdot 8$ $4 \cdot 4$

$18 : 6$ $54 : 6$ $30 : 5$

$24 : 4$ $36 : 6$

355 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

18
С

16
Т

24
Е

54
Л

20
М

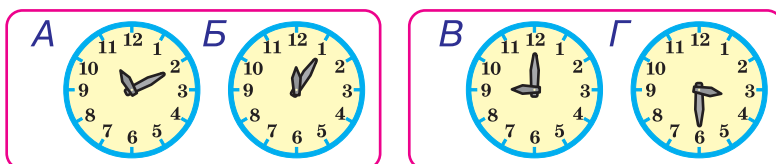
30
О

28
А

25
Р

15
Е

356 У кожній парі зображених годинників перший показує час від полудня до опівночі, а другий — від опівночі до полудня. Котру годину показує кожен годинник? Скільки часу минуло між показами годинників А і Б? між показами годинників В і Г?

357 Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

$$\begin{array}{ccccc} \textcircled{2} & \textcircled{1} & \textcircled{3} & & \\ \square : \square - \square + \square & & & & \end{array}$$

358 $45 + 14$

$23 + 19$

$42 + 3$

$59 - 36$

359 $54 : 6$

$28 : 4$

$30 : 6$

$35 : 5$

$45 : 5$

$25 : 5$

360 З однієї ділянки зібрали 27 кг огірків, а з другої — у 3 рази менше. Усі огірки розклали порівну в 6 ящиків. Скільки кілограмів огірків у кожному ящику?

361 Два однакові зошити коштують 12 грн. Скільки гривень коштують три такі зошити?

План розв'язування

1) Скільки гривень коштує один зошит?

2) Скільки гривень коштують три такі зошити?

$362 \quad 5 \cdot 7 + 6 \cdot 3$

$4 \cdot 8 - 8 : 4$

$30 : 5 \cdot 6$

$6 \cdot (7 - 5) : 3$

$16 : (16 : 2 : 2)$

$27 : 3 \cdot 6$

363 Кожна з двох коробок із тістечками коштує 36 грн. В одній коробці 4 тістечка, а в іншій — 6 тістечок. У якій коробці ціна одного тістечка менша? На скільки гривень?

$364 \quad 25 : 5 \cdot 6$

$48 : 6 \cdot 4$

$28 : 4 \cdot 6$

$18 : 6 \cdot 4$

$24 : 3 \cdot 6$

$30 : 6 \cdot 5$

$18 : 3 \cdot 6$

$42 : 6 \cdot 3$

ПОРІВНЯННЯ ВЕЛИЧИН І ЧИСЕЛ

365

$2 \cdot 8$

$5 \cdot 4$

$6 \cdot 3$

$24 : 6$

$12 : 2$

$30 : 6$

$6 \cdot 9$

$6 \cdot 7$

$12 : 6$

$42 : 6$

366 Іринка виготовила закладку завдовжки 4 см, а Дмитрик — завдовжки 8 см. Чия закладка довша? У скільки разів?

Щоб знайти, у скільки разів одне число більше (менше) за друге, треба більше число поділити на менше.

367 У скільки разів величина, подана зліва, менша від величини, поданої навпроти справа?

4 грн

20 грн

6 м

18 м

5 кг

40 кг

368 1) На заняттях у технічному гуртку діти виготовили 18 повітряних зміїв та 6 моделей планерів. На скільки менше планерів, ніж повітряних зміїв, виготовили діти?

Планерів
на ? менше

2) На заняттях у технічному гуртку діти виготовили 18 повітряних зміїв та 6 моделей планерів. У скільки разів менше планерів, ніж повітряних зміїв, виготовили діти?

Планерів
у ? разів менше

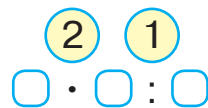
369 У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$$a - b = 6$$

$$c \cdot 6 = d$$

$$e : 6 = f$$

370 Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

371

: 6	36	-	12	+	24	=	
• 4		-		+		=	
		-		+		=	

: 6	54	-	30	+	18	=	
• 4		-		+		=	
		-		+		=	

372 Виконай дії з іменованими числами.

25 грн 80 коп. – 13 грн 60 коп.

24 м 16 см + 36 м 42 см

37 м 29 см – 19 м 6 см

373 У буфет завезли 32 кг печива, вафель — у 4 рази менше, ніж печива, а цукерок — на 48 кг більше, ніж печива і вафель разом. Скільки кілограмів цукерок завезли в буфет?

374 $40 : 5 \cdot 6$ $36 : 6 \cdot 4$ $14 : 2 \cdot 6$ $48 : 6 \cdot 4$

$18 : 3 \cdot 6$ $24 : 6 \cdot 5$ $10 : 5 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 3$

375 $3 \cdot 6$ $4 \cdot 9$ $5 \cdot 2$ $30 : 5$ $24 : 3$ $48 : 6$
 $5 \cdot 9$ $6 \cdot 6$ $18 : 3$ $36 : 6$

376 Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

① ③ ②
 $\square - \square + \square \cdot \square$

377

a		7		3		9		5		4		2		8		6
$a \cdot 5$																

b	3	6	1	8	4	8	2	4	1	2	3	0	5	4	4	2
$b : 6$																

378 Накресли відрізок AB завдовжки 1 дм та відрізок CD завдовжки 1 см. Порівняй довжини цих відрізків.

379 У скільки разів величина, подана зліва, більша від величини, поданої навпроти справа?

28 грн

4 грн

36 м

6 м

24 кг

3 кг

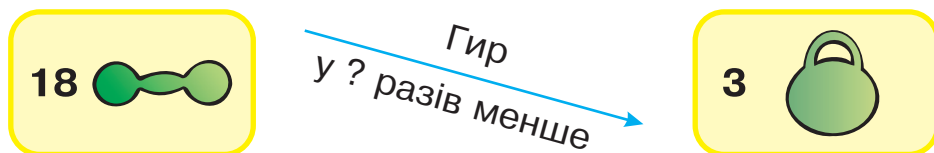
380 Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) У спортивній школі було 18 гантелей, а гир — у 3 рази менше. Скільки гир було у спортивній школі?

2) У спортивній школі було 18 гантелей і 3 гирі. У скільки разів менше гир, ніж гантелей, було у спортивній школі?

381 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

20	28	15	12	24	45	42	30
С	А	И	Ж	А	Л	Б	А

382 Виконай дії з іменованими числами.

$$48 \text{ грн } 30 \text{ коп.} : 6$$

$$16 \text{ м } 32 \text{ см} : 4$$

$$7 \text{ грн } 10 \text{ коп.} \cdot 6$$

$$6 \text{ м } 3 \text{ см} \cdot 3$$

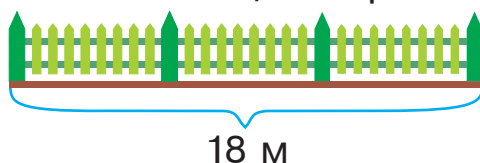
383 Майстер виготовляє за 4 години 8 однакових кошків. Скільки таких кошків він виготовить за годину?

384 $54 - 6 \cdot 6$ $96 - 42 : 6$ $40 + 48 : 6$ $30 - 30 : 6$

 $42 + 6 \cdot 8$ $64 - 36 : 6$ $64 - 24 : 3$ $90 - 54 : 6$

385 $3 \cdot 5$ $5 \cdot 7$ $2 \cdot 9$ $32 : 4$ $18 : 6$ $54 : 6$
 $4 \cdot 6$ $6 \cdot 8$ $36 : 4$ $24 : 6$

- 386 Довжина трьох однакових секцій огорожі 18 м. Яка довжина п'яти таких секцій огорожі?

План розв'язування

- 1) Скільки метрів становить довжина однієї секції огорожі?
- 2) Скільки метрів становить довжина п'яти таких секцій огорожі?

387 $27 + 27$ $99 - 43$ $92 - 36$ $54 + 27$ $36 + 45$ $19 + 35$

- 388 Довжина радіуса кола 5 см. Скільки дециметрів становить довжина діаметра цього кола?

- 389 Сестрі 12 років, а братові 4 роки. У скільки разів сестра старша за брата?

- 390 У скільки разів кожна величина, подана на жовтому фоні, більша за величину, подану навпроти на блакитному фоні?

4 м	8 м	16 м	24 м	32 м
3 грн	9 грн	15 грн	21 грн	27 грн
6 кг	18 кг	24 кг	48 кг	54 кг

- 391 Знайди шосту частину від чисел: 30, 36, 42, 12.

- 392 Робот подолав 27 м трьома однаковими стрибками. Скільки таких стрибків він зробить, аби подолати 45 м?

- 393 Із трьох однакових квадратних плиток можна викласти доріжку завдовжки 9 дм. Яка довжина доріжки, викладеної із чотирьох таких плиток?

План розв'язування

- 1) Яка довжина однієї плитки?
- 2) Яка довжина чотирьох таких плиток?

394 $24 : 6 \cdot 5$ $36 : 4 \cdot 6$ $36 : 6 \cdot 4$ $32 : 4 \cdot 6$
 $48 : 6 \cdot 4$ $20 : 5 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 3$ $21 : 3 \cdot 6$

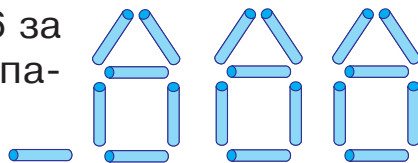
395 $9 \cdot 4$ $6 \cdot 5$ $4 \cdot 3$ $18 : 3$ $24 : 3$ $15 : 5$
 $8 \cdot 5$ $7 \cdot 4$ $30 : 5$ $16 : 2$

396 Повтори таблицю ділення на 6.

a	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
$a : 6$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

397 Поясни, як поділили 19 на 6 за допомогою будиночків із паличок.

$$19 : 6 = 3 \text{ (ост. 1)}$$

398 Виконай ділення на 6 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$$16 : 6 \quad 9 : 6 \quad 14 : 6 \quad 20 : 6 \quad 23 : 6 \quad 17 : 6$$

399 Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 6 отримати остачу 6; остачу, більшу ніж 6. Поясни свою думку.

400 Вислови припущення, у якій дії виникне остача. Розв'яжи задачу і переконайся.

У торбинці було 32 цукерки. Їх розділили порівну між шістьма друзями, а кожну «зайву» цукерку поділили на 6 однакових шматочків. Скільки таких шматочків одержали?

401 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 6 (№ 396), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? Запиши чотири рівності.

402 У числовому ряду від 1 до 40 є п'ять чисел, які діляться на 6 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

403 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 6 (№ 396), щоб отримати остачу 4? остачу 5?

Запиши чотири рівності.

404

$5 \cdot 4$

$7 \cdot 5$

$3 \cdot 4$

$24 : 6$

$12 : 6$

$30 : 6$

$2 \cdot 5$

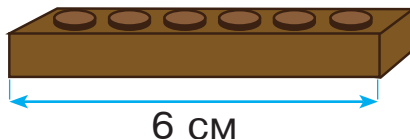
$6 \cdot 3$

$48 : 6$

$54 : 6$

405

Довжина коричневої деталі конструктора становить 6 см. Чи можна складену з таких деталей доріжку будь-якої довжини викласти зеленими деталями завдовжки 2 см кожна? червоними деталями по 3 см? жовтими деталями по 4 см? синіми деталями по 5 см?

406

За допомогою таблиці ділення на 6 і таблиці множення на 5 обчисли всі можливі такі вирази.

$\square\square : 6 \cdot 5$

407

Випиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $6 : 2 = 9 : 3$

$36 : 6$

$30 : 5$

$12 : 6$

$15 : 3$

$18 : 6$

$16 : 4$

$30 : 6$

$32 : 4$

$24 : 6$

$36 : 4$

$48 : 6$

$35 : 5$

$54 : 6$

$12 : 4$

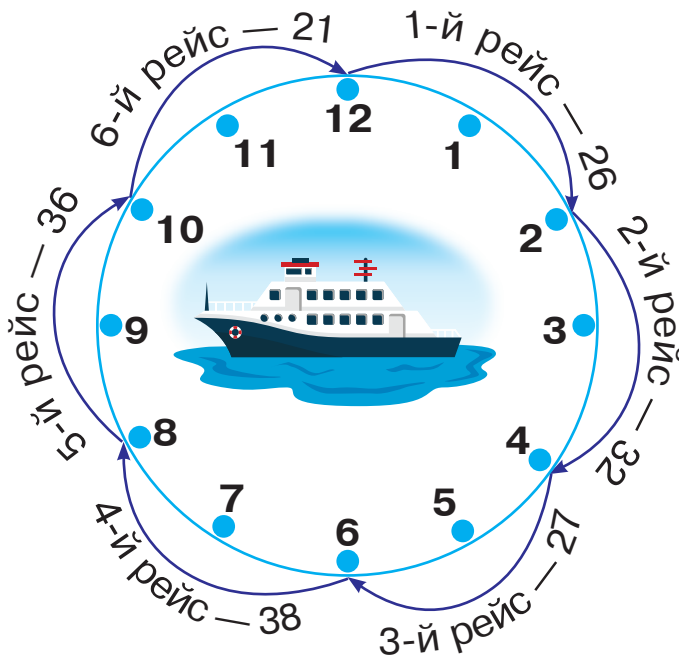
$42 : 6$

$10 : 5$

408

Морський пором перевозить пасажирів за кордон і в зворотному напрямку. Номер рейсу і кількість пасажирів позначено на циферблаті.

- 1) Скільки часу тривав кожен рейс?
- 2) На якому рейсі було найбільше пасажирів?
- 3) Скільки людей поїхало за кордон, якщо це були пасажери всіх непарних рейсів?
- 4) Куди поїхало більше пасажирів: за кордон чи назад у країну?
- 5) Від початку першого рейсу минуло 11 годин. Що ми дізнаємось, поділивши 11 на 2?

409

Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 6 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 24 + 3$

19, 47, 38, 39, 58, 17.

410

$24 : 6 + 24$ $30 + 30 : 6$ $48 : 6 + 48$ $42 - 42 : 6$
 $18 : 6 + 18$ $54 + 54 : 6$ $12 : 6 + 12$ $36 - 36 : 6$

411 Кожен рейс порома триває 6 годин. Від початку роботи минуло 22 години.

1) Скільки рейсів зробив пором?

2) Скільки годин пройшло від початку рейсу, що триває?

412

$3 \cdot 6$	$4 \cdot 6$	$5 \cdot 6$	$36 : 6$	$28 : 4$	$36 : 4$
$7 \cdot 6$	$9 \cdot 6$		$14 : 2$	$40 : 5$	

413 Маса мішка картоплі 23 кг. Картоплю із двох таких мішків хочуть розкласти в пакети — по 6 кг у кожен. Скільки пакетів знадобиться?

414 Додай числа шістками до 27; до 37; до 47; до 57.

415 По килимовій доріжці завдовжки 5 м спортсмен робить кроки довжиною 6 дм. Про що ми дізнаємося, поділивши 5 м на 6 дм?

416 Повтори таблицю множення на 6.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 6$	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60

417 За допомогою таблиці множення на 6 можна визначити, скільки шісток потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

418 Збільш у 6 разів числа: 7, 10, 2, 1, 4, 3, 9, 6, 5, 8. Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

419 За допомогою чисел 4, 5, 6 запиши рівності виду $34 : \square = \square$ (ост. \square).

420

$3 \cdot 5$	$4 \cdot 8$	$8 \cdot 6$	$30 : 6$	$6 : 6$	$12 : 6$
$6 \cdot 6$	$2 \cdot 6$		$54 : 6$	$24 : 4$	

421 Пригадай таблиці множення на 5 і на 6. Запиши всі рівності виду $5 \cdot \square = 6 \cdot \square$.

422 Випиши букви в порядку виконання дій у виразах і прочитай слова. Знайди значення виразів.

Н	И	С	Н	Л	С	О
$25 - 25 : (25 - 20)$	$80 - 48 : (91 - 85) \cdot 10$					

423 За допомогою таблиці ділення на 6 і таблиці множення на 5 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 6 \cdot 5$$

424 Яких чисел на циферблаті більше: тих, що діляться на 6 без остачі, чи тих, що діляться з остачею?

425 Морський пором виконує кожен рейс за 6 год. У дорозі він був 29 год. Яку частину шляху він подолав у рейсі, що триває: більше половини чи менше половини?

426 Яких чисел на циферблаті більше: тих, що діляться на 6 із остачею 1, чи тих, що діляться на 6 із остачею 2?

427

Щ	У	С	К	М	А	И	Р
2	3	4	5	6	7	8	9

$10 : 2 = \square\square$

$16 : 4 = \square\square$

$18 : 3 = \square\square$

$12 : 4 = \square\square$

$24 : 3 = \square\square$

$28 : 4 = \square\square$

$10 : 5 = \square\square$

$45 : 5 = \square\square$

$25 : 5 = \square\square$

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАБЛИЦЬ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ 7–9

428 Повтори таблицю множення числа 7 і таблицю ділення на 7.

$$\begin{aligned} 7 \cdot 2 &= 14 \\ 7 \cdot 3 &= 21 \\ 7 \cdot 4 &= 28 \\ 7 \cdot 5 &= 35 \\ 7 \cdot 6 &= 42 \\ 7 \cdot 7 &= 49 \\ 7 \cdot 8 &= 56 \\ 7 \cdot 9 &= 63 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 14 : 7 &= 2 \\ 21 : 7 &= 3 \\ 28 : 7 &= 4 \\ 35 : 7 &= 5 \\ 42 : 7 &= 6 \\ 49 : 7 &= 7 \\ 56 : 7 &= 8 \\ 63 : 7 &= 9 \end{aligned}$$

429

: 7	28	-	14	+	42	=	
	-		+		=		
• 6		-		+		=	

: 7	35	-	21	+	49	=	
	-		+		=		
• 6		-		+		=	

430 У тижні 7 днів. Скільки днів у 9 тижнях?

431

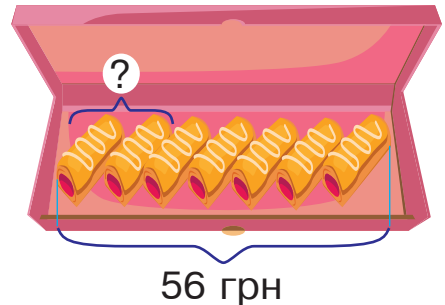
b		9		3		5		8		4		2		6		7
$b \cdot 7$																

432 Оля за два дні прочитала 12 сторінок книжки. Скільки сторінок книжки вона прочитає за тиждень, якщо щодня читатиме ту саму кількість сторінок?

433 Коробка, у якій 7 однакових тістечок, коштує 56 грн. Скільки гривень коштують два такі тістечка?

434

	+	29	-	23
19	↗		↘	

435 Склади і розв'яжи задачу.

у ? разів
дорожче

436 За 6 годин в автомайстерні пофарбували 24 автомобілі. Скільки автомобілів тут пофарбують за 10 годин, якщо працюватимуть із такою самою продуктивністю?

437 $7 \cdot 7 - 6$ $28 : 7 + 24$ $7 \cdot 3 + 32$ $14 : 7 + 27$

$7 \cdot 6 - 6$ $63 : 7 + 28$ $7 \cdot 9 - 39$ $49 : 7 + 28$

438 $7 \cdot 5$ $7 \cdot 9$ $7 \cdot 7$ $48 : 6$ $56 : 7$ $30 : 6$
 $7 \cdot 8$ $7 \cdot 4$ $18 : 6$ $21 : 7$

439 $34 + 56$ $48 - 23$ $90 - 42$ $25 + 9$

440

b																			
$b \cdot 7$	56	14	35	49	21	63	28	42											

441 У скільки разів кожна величина, подана на жовтому фоні, більша за величину, подану навпроти на блакитному фоні?

7 дм	1 м 4 дм	2 м 1 дм	3 м 5 дм
6 см	1 дм 2 см	2 дм 4 см	3 дм 6 см

442 У тата було 50 грн. Він купив 4 кулькові ручки, по 7 грн за кожну.

Поясни, про що дізнаємось, обчисливши вирази:

а) $7 \cdot 4$; б) $50 - 7 \cdot 4$.

443 Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

$$\begin{matrix} \textcircled{2} & \textcircled{1} & \textcircled{3} \\ \square \cdot \square - \square \cdot \square \end{matrix}$$

444 Купили 7 пакетів яблук, по 3 кг у кожному, і 4 кг груш. Скільки всього кілограмів фруктів купили?

445 $7 \cdot 2 + 82$ $16 : 4 \cdot 7$ $10 - 63 : 7$ $32 : 4 \cdot 7$
 $16 + 7 \cdot 7$ $12 : 6 \cdot 7$ $24 + 42 : 7$ $35 : 7 \cdot 8$

446 Марка із зображенням каштана коштує 9 грн, а марка із зображенням клена — 4 грн. На скільки більше гривень коштують 7 марок із зображенням каштана, ніж стільки ж марок із зображенням клена?

447 $36 : 6 \cdot 7$ $40 : 5 \cdot 7$ $35 : 7 \cdot 5$ $49 : 7 \cdot 4$
 $21 : 7 \cdot 9$ $18 : 2 \cdot 7$ $42 : 7 \cdot 6$ $10 : 5 \cdot 7$

448 $7 \cdot 2$ $5 \cdot 7$ $7 \cdot 3$ $14 : 7$ $32 : 4$ $63 : 7$
 $6 \cdot 8$ $3 \cdot 8$ $42 : 7$ $24 : 4$

449

b																			
$b \cdot 7$	35	63	56	21	42	14	49	28											

450

	$: 5$	$35 - 15 + 25 =$	
	$\cdot 7$	$- \quad + \quad =$	
		$- \quad + \quad =$	

$: 5$	$40 - 20 + 10 =$	
$\cdot 7$	$- \quad + \quad =$	
	$- \quad + \quad =$	

451 $42 : 6$ $30 : 6$ $54 : 6$ $28 : 4$ $45 : 5$ $20 : 4$

452 У шести однакових упаковках 24 пляшки мінеральної води. Скільки пляшок води у трьох таких упаковках?

453 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Ціна	Кількість	Вартість
Однакова		14 грн
		?

454 У рівностях із таблиць множення числа 7 і ділення на 7 усі числа замінили літерами. Знайди у кожній рівності літеру, що позначає найбільше число.

$$a \cdot b = c$$

$$d : e = f$$

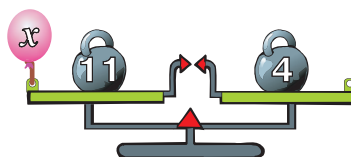
455 У бочку під час дощу з ринви вливалось щохвилини 7 л води. Крізь щілину з бочки витікало 2 л води за хвилину. Скільки літрів води буде в бочці через k хвилин?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $k = 3$; $k = 5$; $k = 7$.

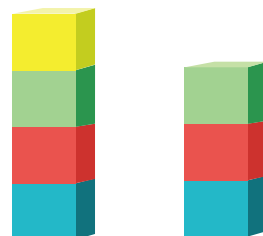
456 Яке з рівнянь відповідає малюнку? Розв'яжи його.

$$11 + x = 4$$

$$11 - x = 4$$

457 Висота першої вежі, складеної із кубиків, 2 дм. Яка висота другої вежі в сантиметрах?

458

$$\begin{array}{r} + 18 \\ 76 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} - 24 \\ \hline \end{array}$$

459 На автосалоні було представлено 40 автомобілів. Протягом 5 робочих днів тут щодня продавали по 7 автомобілів. Скільки автомобілів залишилося продати?

460 Розв'яжи рівняння.

$x - 8 = 40$

$x + 8 = 40$

$40 - x = 8$

461

$7 \cdot 4$

$4 \cdot 3$

$5 \cdot 9$

$20 : 4$

$25 : 5$

$16 : 4$

$5 \cdot 8$

$7 \cdot 7$

$16 : 2$

$28 : 7$

462

$26 + 45$

$58 + 8$

$54 + 17$

$14 + 35$

$94 - 28$

$97 - 48$

463

Майстри фарбують за 3 дні 9 однакових покрівель. Скільки таких покрівель вони пофарбують за 7 днів?

464

Постав дужки так, щоб номери над знаками дій указували на порядок їхнього виконання.

$$\begin{matrix} \textcircled{1} & \textcircled{3} & \textcircled{2} \\ \square + \square & \cdot \square & + \square \end{matrix}$$

465

a																				
$a \cdot 7$	14	49	63	42	56	21	35	28												

466

Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 5, на 6. Отримаєш три слова.

12
Г

24
Р

25
Л

30
И

35
Ж

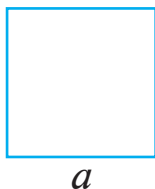
20
І

42
Б

8
М

467

Периметр квадрата — це сума довжин його сторін.

$P = a + a + a + a$

$P = a \cdot 4$

Накресли квадрат зі стороною 7 см і знайди його периметр.

468

$29 + 5 \cdot 6$

$8 \cdot 7 - 35$

$49 : 7 + 2 \cdot 7$

$7 \cdot 0$

$21 - 3 \cdot 7$

$5 \cdot 7 + 52$

$32 : 8 + 4 \cdot 7$

$7 \cdot 1$

469 На каруселі каталися 9 дівчаток, 6 хлопчиків і троє дорослих. У скільки разів більше дітей, ніж дорослих, каталося на каруселі?

470 $25 : 5 \cdot 7$ $16 : 2 \cdot 6$ $36 : 6 \cdot 7$ $63 : 7 \cdot 6$

 $28 : 4 \cdot 7$ $35 : 7 \cdot 5$ $16 : 4 \cdot 7$ $21 : 3 \cdot 5$

471 $4 \cdot 7$ $7 \cdot 2$ $6 \cdot 9$ $35 : 5$ $14 : 7$ $28 : 4$
 $7 \cdot 8$ $7 \cdot 9$ $36 : 6$ $49 : 7$

472 $: 7$

28	-	14	+	42	=	
	-		+		=	

 $: 7$

35	-	21	+	49	=	
	-		+		=	

 $\cdot 6$

	-		+		=	
--	---	--	---	--	---	--

 $\cdot 6$

	-		+		=	
--	---	--	---	--	---	--

473 Для виставки у картинній галереї вибрали 42 пейзажі, 7 портретів і 35 натюрмортів. У скільки разів менше портретів, ніж пейзажів, вибрали для виставки? У скільки разів більше натюрмортів, ніж портретів?

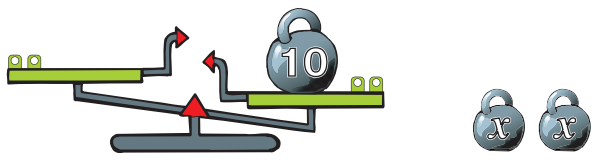
474 Гончар виготовив 6 ваз, глечиків — у 4 рази більше, ніж ваз, а тарілок — у 3 рази менше, ніж глечиків. Скільки тарілок виготовив гончар?

475 $3 \cdot x = 9$
 $x = 9 : 3$
 $x = 3$

 $3 \cdot 3 = 9$
 $9 = 9$

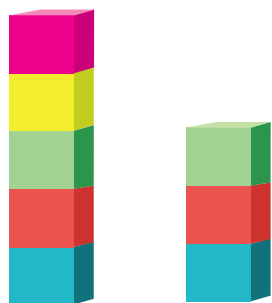
Пригадай!
 Як знайти
 невідомий множник?

476 Відомо, що за допомогою двох однакових гир можна урівноважити терези. На яку шальку терезів треба поставити ці гирі? Склади і розв'яжи рівняння.

477	a	4	9	1	4	2	8	6	3	4	2	2	1	3	5	5	6
	a:7																

478 За малюнком склади і розв'яжи задачу, використовуючи у запитанні слова «На скільки сантиметрів вища ...».

479

	+ 19	- 16
11	→	→

480 Перше число 7, а друге — на 42 більше. У скільки разів перше число менше від другого?

481 Розв'яжи рівняння.

$x \cdot 7 = 35$

$7 \cdot x = 49$

$x \cdot 2 = 18$

482

5 · 3	6 · 7	7 · 7	56 : 7	21 : 3	14 : 2
4 · 9	5 · 5		28 : 4	42 : 6	

483

49 : 7	28 : 7	42 : 7	42 : 6	30 : 5	24 : 6
--------	--------	--------	--------	--------	--------

484 У каністрі вміщується 20 л води, а в банці — на 16 л менше. У скільки разів менша місткість банки, ніж місткість каністри?

485

М	У	И	Я	І	К	Т	Л	С
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$7 : 7 = \square \square$	$36 : 6 = \square \square$	$45 : 5 = \square \square$
$35 : 7 = \square \square$	$12 : 6 = \square \square$	$35 : 5 = \square \square$
$27 : 3 = \square \square$	$32 : 4 = \square \square$	$8 : 4 = \square \square$
$49 : 7 = \square \square$	$28 : 7 = \square \square$	$30 : 5 = \square \square$

486 Прочитай літери в порядку виконання дій. Отримаєш слово.

$$\begin{array}{cccc} \textcircled{3} & \textcircled{А} & \textcircled{О} & \textcircled{К} \\ \square - \square - \square \cdot (\square - \square) \end{array}$$

487 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

30	36	35	14	25	18	49	45	42
К	У	Р	О	А	П	С	Б	А

488 У сім однакових ящиків розклали 42 кг яблук та декілька ящиків наповнили виноградом. Маса винограду в одному ящику на 2 кг менша, ніж маса яблук в одному ящику. Скільки кілограмів винограду в одному ящику?

489

$42 : 7 \cdot 6$	$63 : 7 \cdot 6$	$21 : 7 \cdot 5$	$14 : 7 \cdot 6$
$35 : 7 \cdot 4$	$28 : 7 \cdot 4$	$56 : 7 \cdot 6$	$49 : 7 \cdot 6$

490 У секцію бальних танців записалося 24 дівчинки, а хлопчиків — на 20 менше. У скільки разів менше хлопчиків, ніж дівчаток, записалося в секцію?

491

$63 : 7 \cdot 5$	$48 : 6 \cdot 7$	$56 : 7 \cdot 4$	$30 : 6 \cdot 7$
 $42 : 7 \cdot 5$	$54 : 6 \cdot 7$	$21 : 7 \cdot 5$	$12 : 6 \cdot 7$

492

$7 \cdot 3$	$6 \cdot 5$	$7 \cdot 4$	$35 : 7$	$42 : 7$	$21 : 7$
	$7 \cdot 2$	$5 \cdot 8$		$63 : 7$	$49 : 7$

493 Мар'яна мала подолати 20 клітинок, а подолала лише 5. У скільки разів більшу відстань їй залишилося пройти, ніж вона пройшла?

494

Ш	Е	Р	Л	І	Н	А	С	О
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$56 : 7 = \square \square$

$24 : 4 = \square \square$

$48 : 6 = \square \square$

$14 : 2 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$20 : 4 = \square \square$

$28 : 7 = \square \square$

$21 : 7 = \square \square$

$36 : 6 = \square \square$

$54 : 6 = \square \square$

$35 : 5 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

495

$: 7$	63	-	35	+	21	=	
$\cdot 5$		-		+		=	

$: 7$	28	-	14	+	49	=	
$\cdot 5$		-		+		=	

496

Щоб пошити 7 однакових костюмів, потрібно 28 м тканини.

Доповни умову і постав запитання до задачі так, щоб її можна було розв'язати двома діями.

497

У кожній рівності знайди літеру, що позначає більше число.

$t + 20 = u$

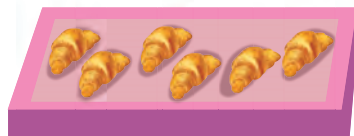
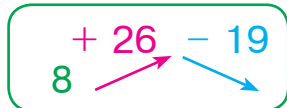
$k - 20 = f$

$p : k = 4$

498

У коробці 6 круасанів. Четверо друзів хочуть купити круасани й поділити їх порівну. Яку найменшу кількість таких коробок їм потрібно купити?

499

500

У Галинки було 36 грн. Вона витратила 6 грн. У скільки разів більше грошей залишилося в Галинки, ніж вона витратила?

501

$21 : 7 \cdot 5$

$24 : 6 \cdot 5$

$35 : 7 \cdot 5$

$14 : 7 \cdot 6$

$63 : 7 \cdot 4$

$48 : 6 \cdot 7$

$40 : 5 \cdot 7$

$27 : 3 \cdot 7$

502 $6 \cdot 6$ $6 \cdot 7$ $7 \cdot 7$ $24 : 6$ $28 : 7$ $45 : 5$
 $5 \cdot 5$ $7 \cdot 8$ $25 : 5$ $14 : 7$

503 $7 \cdot 7$ $7 \cdot 9$ $6 \cdot 9$ $18 + 45$ $92 - 38$ $85 - 36$

504

a		5		2		9		3		8		4		6		7
$a \cdot 6$																
b	3	5	2	1	2	8	5	6	4	2	1	4	4	9	6	3
$b : 7$																

505 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 4, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

28	12	24	30	32	42	63	35
С	О	Д	И	А	Н	І	Г

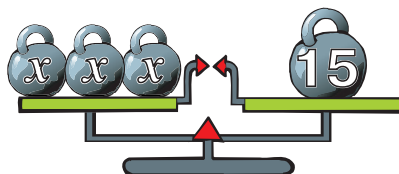
506 Маса п'яти однакових посилок 15 кг. Скільки кілограмів становить маса семи таких посилок?

507 Знайди довжину сторони квадрата, периметр якого дорівнює 28 сантиметрів.

508 Матвій мав подолати 21 клітинку. Він уже пройшов частину шляху, і йому залишилося пройти 3 клітинки. У скільки разів більшу відстань Матвій подолав, ніж йому залишилося подолати?

509 Усі гири на лівій шальці терезів мають однакову масу. Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

510 У компот поклали 5 яблук, а слив — на 35 більше. У скільки разів більше слив, ніж яблук, поклали в компот?

511 Розв'яжи рівняння.

 $x \cdot 7 = 63$ $5 \cdot x = 20$ $25 - x = 20$

512 $5 \cdot 6$ $4 \cdot 8$ $7 \cdot 5$ $42 : 7$ $28 : 4$ $56 : 7$
 $3 \cdot 9$ $7 \cdot 9$ $36 : 4$ $35 : 5$

513

a		5		9		2		7		4		8		6		3
$a \cdot 7$																

514 $35 : 5$ $48 : 6$ $36 : 4$ $28 : 4$ $63 : 7$ $56 : 7$

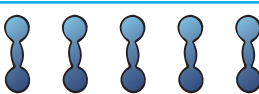
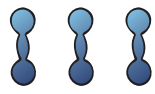
515 «Сплети» числове мереживо: $8 + 8 \rightarrow \square\square \dots$ до 80.

516

М	З	Г	И	А	К	Й	Р	Б
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$56 : 7 = \square\square$ $21 : 7 = \square\square$ $42 : 7 = \square\square$
 $28 : 7 = \square\square$ $40 : 5 = \square\square$ $48 : 6 = \square\square$
 $45 : 5 = \square\square$ $10 : 2 = \square\square$ $35 : 7 = \square\square$
 $25 : 5 = \square\square$ $63 : 7 = \square\square$ $28 : 4 = \square\square$

517 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Маса однієї гантелі	Кількість гантелей	Загальна маса гантелей
Однакова		25 кг
		?

518 На одній ділянці посадили 2 ряди кущів малини, по 5 кущів у кожному ряду, а на другій — 6 рядів, по 4 кущі в кожному ряду. Скільки всього кущів малини посадили?

519 Маса шести однакових будівельних блоків 42 кг. Яка маса трьох таких блоків?

520 $42 : 7 \cdot 6$ $32 : 4 \cdot 6$ $15 : 3 \cdot 7$ $63 : 7 \cdot 4$

 $54 : 6 \cdot 5$ $28 : 7 \cdot 5$ $36 : 4 \cdot 5$ $56 : 7 \cdot 3$

521 $3 \cdot 6$ $2 \cdot 4$ $6 \cdot 3$ $14 : 7$ $28 : 7$ $12 : 6$
 $9 \cdot 6$ $8 \cdot 5$ $63 : 7$ $35 : 7$

522 Повтори таблицю ділення на 7.

a	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
$a : 7$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

523 Поясни, як поділили 19 на 7 за допомогою коробок із цукерками.

$$19 : 7 = 2 \text{ (ост. 5)}$$

524 Виконай ділення на 7 з остачею. Які остачі ти отримуєш?

$$16 : 7 \quad 9 : 7 \quad 24 : 7 \quad 20 : 7 \quad 23 : 7 \quad 17 : 7$$

525 Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 7 отримати остачу 7; остачу, більшу ніж 7. Поясни, чому ти так вважаєш.

526 У тижні 7 днів, а в місяцях року кількість днів різна. Як знайти, скільки тижнів у кожному місяці? Які остачі ти отримуєш? (Візьми до уваги, що у високосному році лютий має 29 днів.)

527 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 7 (№ 522), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? Запиши чотири рівності.

528 Подорож на вітрильнику почалась у понеділок і тривала 59 днів. Що нам підкаже частка й остача, якщо ми поділимо кількість днів на 7?

529 У числовому ряду від 1 до 50 є шість чисел, які діляться на 7 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

530 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 7 (№ 522), щоб отримати остачу 4? остачу 5? остачу 6? Запиши чотири рівності.

531 $7 \cdot 7$ $9 \cdot 7$ $5 \cdot 6$ $40 : 5$ $42 : 7$ $49 : 7$
 $2 \cdot 7$ $6 \cdot 7$ $56 : 7$ $21 : 3$

532 Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 7 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 21 + 6$

19, 57, 38, 39, 23, 17.

533 За допомогою таблиці ділення на 7 і таблиці множення на 6 обчисли всі можливі такі вирази.

$\square \square : 7 \cdot 6$

534 Випиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $8 : 2 = 16 : 4$

$42 : 7$	$36 : 6$	$14 : 7$	$30 : 6$
$21 : 7$	$24 : 6$	$35 : 7$	$48 : 6$
$28 : 7$	$54 : 6$	$56 : 7$	$42 : 6$
$63 : 7$	$15 : 5$	$49 : 7$	$12 : 6$

- 535** У таблиці наведено дані про продаж холодильників у магазині. Чому в деяких графах стоять прочерки? Що означають числа, записані у графі «всього»? Поділи кожне число із цієї графи на 7. Про що ти дізнаєшся?

	Перший тиждень	Другий тиждень	Третій тиждень
Понеділок	—	4	1
Вівторок	2	7	2
Середа	8	2	1
Четвер	1	6	4
П'ятниця	4	—	1
Субота	6	1	1
Неділя	2	1	—
Всього	23	21	10

- 536** Мама поїхала на тиждень у відрядження і залишила дітям 40 цукерок. Діти розподілили цукерки так, щоб кожного дня з'їдати їх однакову кількість, а решту відклали, щоб відсвяткувати мамин приїзд у неділю. Скільки цукерок діти з'їли разом із мамою?

- 537** Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

А
О
З
Л

$$16 + 54 : 9 \cdot (32 - 24)$$

- 538** Випиши з таблиці (№ 535) назви двох днів тижня, коли кількість проданих холодильників була максимальною.

- 539** Досліді, чи ділиться число 7 без остачі на 2, на 3, на 4, на 5, на 6. Запиши результати дослідження у вигляді рівностей.

540

$3 \cdot 7$

$9 \cdot 5$

$8 \cdot 7$

$28 : 7$

$54 : 6$

$21 : 7$

$5 \cdot 7$

$4 \cdot 7$

$42 : 6$

$35 : 7$

541

Відстань до стіни 58 дм. Крок тата становить 7 дм. Яку максимальну кількість кроків до стіни він може зробити?

542

Додай числа сімками до 27; до 37; до 47; до 57.

543

Аби стрибнути в довжину якнайдалі, у результаті розбігу спортсмен повинен опинитися максимально близько до контрольної позначки, але наступати на неї не має права. Кому це вдасться, той і переможе.

Довжина доріжки 5 м 7 дм. Перший спортсмен робить кроки завдовжки 6 дм, другий — 7 дм. Хто з них переможе?

544

Повтори таблицю множення на 7.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 7$	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70

545

За допомогою таблиці множення на 7 можна визначити, скільки сімок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

546

Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

А И З М

$$53 - (12 - 18 : 6) \cdot 2$$

547

Збільш у 7 разів числа: 7, 10, 2, 1, 4, 3, 9, 6, 8, 5. Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

548 Крок тата становить 7 дм, крок мами — 6 дм. Вони йдуть разом. Скільки кроків зробила мама, якщо в тата вийшло 7 повних кроків? Що означає остача в цьому випадку?

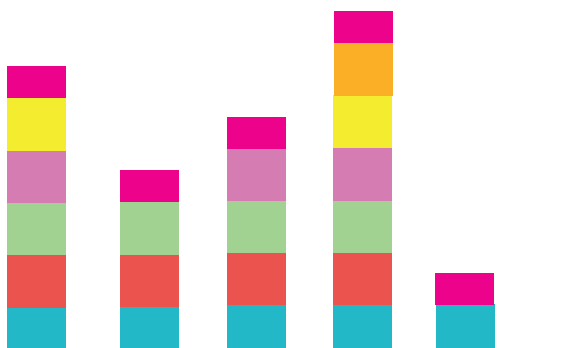
549

$7 \cdot 3$	$9 \cdot 7$	$9 \cdot 3$	$49 : 7$	$28 : 4$	$36 : 6$
	$7 \cdot 2$	$2 \cdot 9$		$14 : 7$	$48 : 6$

550 1) Кожен квадрат на зображених діаграмах відповідає числу 7, а кожен прямокутник — остачі від ділення на 7. Серед поданих чисел знайди ті, які ілюструють дані діаграми. Запиши рівності на ділення з остачею.

11, 29, 22, 38, 47, 60.

2) Яке число виявилось «зайвим»? Побудуй відповідний стовпчик діаграми.

551 Пригадай таблиці множення на 6 і на 7. Запиши всі рівності виду $6 \cdot \square = 7 \cdot \square$ з цих таблиць.

552 За допомогою таблиці ділення на 7 і таблиці множення на 5 обчисли всі можливі такі вирази.

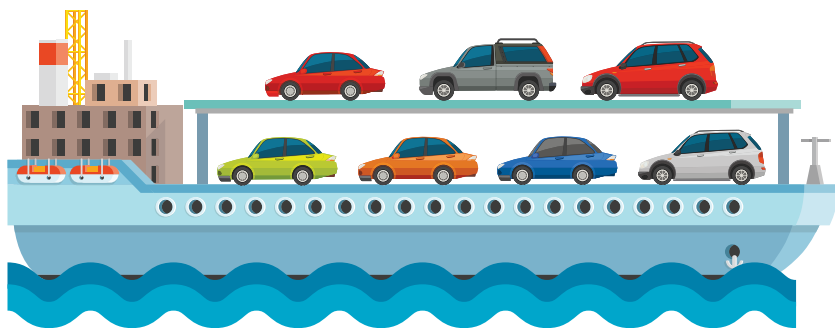
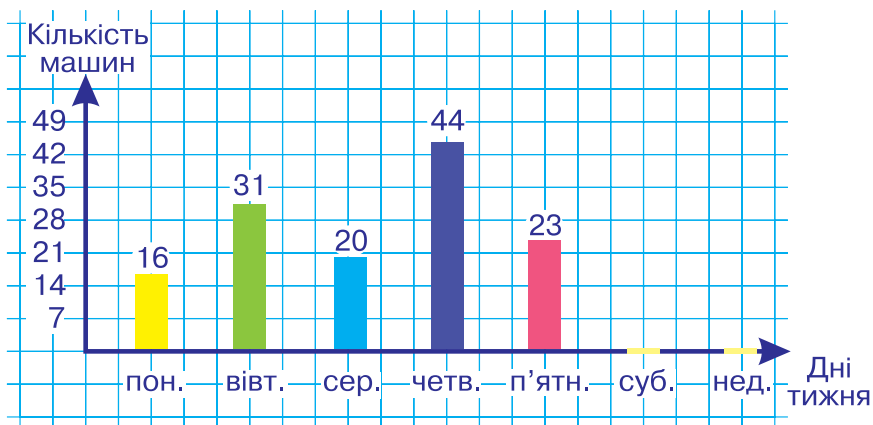
$$\square \square : 7 \cdot 5$$

553 Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

Б
Н
Е
О

$$42 - (56 : 7 : 4) + 12$$

554 На діаграмі зображено, скільки автомобілів надходило в порт із заводу кожного робочого дня протягом тижня. Далі їх вантажили на баржі, по 7 автомобілів на кожну. Заповнені баржі відправляли одразу, а машини, що не помістилися, залишали в порту, доки їх не набиралося ще на одну баржу.

Дай відповіді на запитання.

- 1) Скільки барж із автомобілями відправляли з порту кожного робочого дня?
- 2) У який день тижня відправили першу баржу, заповнену автомобілями, що залишилися? другу таку баржу?

555 У п'яти коробках було по 5 цукерок. Усі цукерки переклали в інші коробки, по 7 цукерок у кожну. Скільки цукерок залишилося?

556

Т	К	В	М	Р	О	І	А	Д
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$9 : 1 = \square \square$

$12 : 3 = \square \square$

$10 : 5 = \square \square$

$15 : 5 = \square \square$

$30 : 5 = \square \square$

$20 : 4 = \square \square$

$28 : 4 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$21 : 3 = \square \square$

$25 : 5 = \square \square$

$16 : 2 = \square \square$

$5 : 5 = \square \square$

557

7 · 9	6 · 8	7 · 4	30 : 6	63 : 7	35 : 7
6 · 3	5 · 7	21 : 7	45 : 5		

558

Повтори таблицю множення числа 8 і таблицю ділення на 8.

$8 \cdot 2 = 16$

$8 \cdot 3 = 24$

$8 \cdot 4 = 32$

$8 \cdot 5 = 40$

$8 \cdot 6 = 48$

$8 \cdot 7 = 56$

$8 \cdot 8 = 64$

$8 \cdot 9 = 72$

$16 : 8 = 2$

$24 : 8 = 3$

$32 : 8 = 4$

$40 : 8 = 5$

$48 : 8 = 6$

$56 : 8 = 7$

$64 : 8 = 8$

$72 : 8 = 9$

559

<i>a</i>		5		2		9		4		7		3		6		8
$a \cdot 8$																
<i>b</i>																
$b \cdot 8$		64		40		24		56		72		48		16		32

560

$: 7$	56	-	28	+	14	=	
$\cdot 8$		-		+		=	
		-		+		=	

$: 7$	49	-	21	+	35	=	
$\cdot 8$		-		+		=	
		-		+		=	

561

Прочитай літери в порядку виконання дій. Отримаєш слово.

С І Л
 $\square - (\square - \square : \square)$

562 1) Мама засолила 8 банок помідорів, по 3 кг у кожній банці, і ще 10 кг помідорів у бутлі. Скільки кілограмів помідорів засолила мама?

2) Мама засолила 8 банок помідорів, по 3 кг у кожній банці, і ще 5 банок, по 2 кг помідорів у кожній. Скільки кілограмів помідорів засолила мама?

Який вираз є розв'язанням першої задачі? другої задачі?

а) $3 \cdot 8 + 2 \cdot 5$; б) $3 \cdot 8 + 10$; в) $3 \cdot 8 - 2 \cdot 5$.

563 Побудуй прямокутник, одна сторона якого вдвічі довша за іншу. Чи існують іще прямокутники, довжини сторін яких відповідають даній умові?

564 $x : 5 = 6$
 $x = 6 \cdot 5$
 $x = 30$

 $30 : 5 = 6$
 $6 = 6$

Щоб знайти невідоме ділене, треба частку помножити на дільник.

Розв'яжи рівняння.

$x : 7 = 8$

$x : 4 = 7$

$x : 9 = 4$

565 Склади і розв'яжи задачу.

Лопат
у ? разів менше

566 У коробці 24 шоколадки. Шість шоколадок продали. У скільки разів більше шоколадок залишилося, ніж продали?

567 $8 \cdot x = 32$

$x : 8 = 9$

$x : 5 = 7$

568

$8 \cdot 8$

$8 \cdot 9$

$8 \cdot 7$

$32 : 8$

$56 : 7$

$49 : 7$

$8 \cdot 4$

$8 \cdot 5$

$24 : 4$

$35 : 5$

569 $63 - 42$ $79 - 49$ $30 + 33$ $21 + 58$

570

a																			
$a \cdot 8$	72	32	40	16	64	48	24	56											

571 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

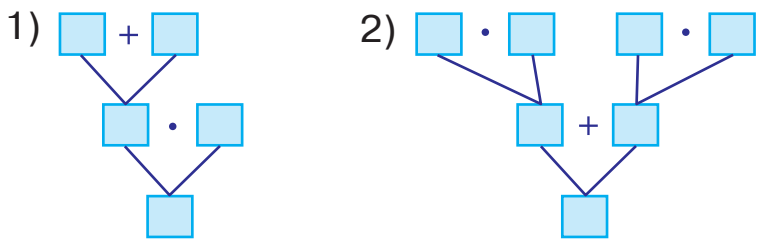
49	30	35	24	40	18	20	42	56
К	Х	Л	А	І	Т	Б	А	С

572

Ш	У	І	Е	О	К	М	А	Р
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$63 : 7 = \square \square$	$49 : 7 = \square \square$	$45 : 5 = \square \square$
$14 : 7 = \square \square$	$18 : 6 = \square \square$	$18 : 6 = \square \square$
$42 : 7 = \square \square$	$54 : 6 = \square \square$	$36 : 6 = \square \square$
$40 : 5 = \square \square$	$24 : 3 = \square \square$	$56 : 7 = \square \square$

573 У коробці з шахами 8 білих і 8 чорних пішаків. Скільки пішаків у двох таких коробках?
Розв'яжи задачу двома способами, скориставшись схемами.

574 Кожна з двох коробок із тістечками коштує 24 грн. На скільки гривень дорожче одне тістечко з першої коробки, ніж із другої?

575

$+ 27$	$- 32$
67	

576 У коробці було 48 пачок кави. За день продали 40 пачок. У скільки разів більше пачок кави продали, ніж залишилося в коробці?

577 Знайди різницю чисел 45 і 5 та обчисли, у скільки разів від'ємник менший від різниці.

578 $42 : 7 \cdot 8$ $24 : 8 \cdot 6$ $14 : 7 \cdot 8$ $64 : 8 \cdot 3$

 $36 : 4 \cdot 8$ $30 : 6 \cdot 8$ $49 : 7 \cdot 8$ $21 : 7 \cdot 8$

579 $6 \cdot 4$ $3 \cdot 7$ $7 \cdot 5$ $21 : 7$ $36 : 6$ $42 : 6$
 $8 \cdot 2$ $7 \cdot 7$ $20 : 5$ $42 : 7$

580 $\begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline 30 & - & 18 & + & 42 & = & \\ \hline & & & & & & \\ \hline & - & & + & & = & \\ \hline & - & & + & & = & \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline 24 & - & 12 & + & 36 & = & \\ \hline & & & & & & \\ \hline & - & & + & & = & \\ \hline & - & & + & & = & \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{|c|} \hline : 6 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{|c|} \hline : 6 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{|c|} \hline \cdot 8 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{|c|} \hline \cdot 8 \\ \hline \end{array}$

581

a																			
$a \cdot 8$	56	32	64	48	40	16	72	24											

582 За три золоті монети дають 18 срібних. Скільки срібних монет дадуть за сім золотих?

583 Довжина прямокутника 13 см, а ширина — на 5 см менша. Обчисли його периметр.

584 Чи залишаться терези у рівновазі, якщо на кожну шальку поставити по однаковій гирі?

$10 = 30 - 20$

585 У скільки разів кожна величина, подана на жовтому фоні, більша за величину, подану навпроти на блакитному фоні?

7 см

2 дм 1 см

4 дм 2 см

5 дм 6 см

6 дм

1 м 8 дм

3 м

5 м 4 дм

586 Для приготування 7 порцій яєчні використали 14 яєць. Скільки яєць потрібно для приготування 8 таких порцій яєчні?

587 $8 \cdot 4 + 32$ $48 - 8 \cdot 6$ $64 : 8 + 16$ $32 : 8 + 21$

 $8 \cdot 8 - 36$ $24 + 8 \cdot 9$ $8 \cdot 7 - 15$ $8 \cdot 5 - 21$

588 $8 \cdot 3$ $6 \cdot 9$ $8 \cdot 8$ $40 : 8$ $20 : 4$ $32 : 8$
 $7 \cdot 2$ $8 \cdot 6$ $30 : 6$ $54 : 6$

589 $65 - 37$ $6 \cdot 5$ $3 \cdot 9$ $7 \cdot 4$ $92 - 65$ $14 + 16$

590 Розв'яжи рівняння.

$8 \cdot x = 48$

$x \cdot 8 = 64$

$x : 8 = 7$

591 Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

$(\text{З} + \text{Б}) : (\text{У} - \text{У})$ $(25 + 17) : (21 - 14)$

592

a																			
$a \cdot 8$	16	56	64	24	40	72	48	32											

593 Чоловічок спочатку зробив 5 стрибків по 7 клітинок, а потім — 8 таких самих стрибків. На скільки клітинок більше чоловічок подолав потім, ніж спочатку?

594 Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Купили	Ціна	Кількість	Вартість
Зошити	6 грн	8	} ?
Ручки	7 грн	5	

595 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 6, на 7. Отримаєш три слова.

24	54	25	63	30	42	40	35	28
Л	І	С	П	Т	О	І	Л	Е

596 У шести однакових пляшках 18 л солодкої води. Скільки літрів води у восьми таких пляшках?

597 $8 \cdot 3 + 8 \cdot 6$ $24 : 8 \cdot 4$ $9 : 3 \cdot 8$ $18 : 6 + 18 : 3$

 $5 \cdot 9 + 6 \cdot 5$ $42 : 7 \cdot 8$ $8 : 2 \cdot 7$ $24 : 6 + 24 : 4$

598

$7 \cdot 4$	$5 \cdot 9$	$8 \cdot 9$	$24 : 3$	$35 : 7$	$42 : 6$
$4 \cdot 4$	$6 \cdot 8$	$16 : 2$	$64 : 8$		

599

	$: 6$	$30 - 18 + 24 =$				$: 8$	$72 - 56 + 32 =$			
	$\cdot 8$	-	+	=			-	+	=	
		-	+	=			-	+	=	

600

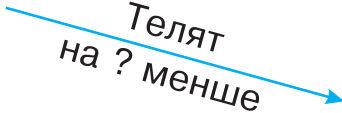

a	56	48	40	16	72	32	64	24
$a : 8$								

- 601 Знайди:
- половину від чисел 18, 14, 6;
 - третину від чисел 21, 27, 15;
 - чверть від чисел 16, 24, 32.

602 Коли Альфія витратила 8 грн, у неї залишилося в 7 разів більше грошей, ніж вона витратила. Скільки гривень було в Альфії спочатку?

603 Склади і розв'яжи задачу.

80 	Телят на ? менше 	60
--	--	--

604 На гілці висіло 14 яблук. Подув сильний вітер, і з гілки впало a яблук. Скільки яблук залишилося на гілці?

Склади вираз, який буде розв'язанням задачі. Запиши всі можливі значення, яких може набувати a .

605 Коли з упаковки взяли 4 пакети соку, в ній залишилося у 5 разів більше пакетів, ніж узяли. Скільки пакетів соку було в упаковці спочатку?

606 $40 : 8 \cdot 6$ $32 : 8 \cdot 7$ $16 : 8 \cdot 6$ $72 : 8 \cdot 6$
 $24 : 8 \cdot 5$ $64 : 8 \cdot 6$ $56 : 8 \cdot 7$ $48 : 8 \cdot 7$

607 $5 \cdot 6$ $8 \cdot 2$ $8 \cdot 3$ $40 : 8$ $32 : 8$ $48 : 8$
 $8 \cdot 4$ $7 \cdot 7$ $24 : 8$ $16 : 8$

608 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 6, на 7, на 8. Отримаєш три слова.

48 42 64 30 49 54 32 35 56
Г Р У А И Д М С А

609 $24 : x = 6$
 $x = 24 : 6$
 $x = 4$
 $\hline 24 : 4 = 6$
 $6 = 6$

Щоб знайти невідомий дільник, треба ділене поділити на частку.

Розв'яжи рівняння.

$54 : x = 6$

$8 : x = 4$

$40 : x = 8$

610 $56 : 7$ $30 : 6$ $63 : 7$ $64 : 8$ $40 : 8$ $72 : 8$

611 $84 - 25$ $28 + 12$ $59 - 31$ $40 + 44$

612 У кіоск привезли 6 кавунів, по 8 кг кожний, і 8 динь, по 3 кг кожна. Яка маса завезеного товару?

613

Ч	У	З	Т	Д	Р	В	К	А
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$32 : 8 = \square \square$

$48 : 6 = \square \square$

$56 : 8 = \square \square$

$36 : 6 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

$16 : 8 = \square \square$

$36 : 4 = \square \square$

$24 : 8 = \square \square$

$40 : 8 = \square \square$

$49 : 7 = \square \square$

$64 : 8 = \square \square$

$56 : 7 = \square \square$

$54 : 6 = \square \square$

$45 : 5 = \square \square$

$72 : 8 = \square \square$

614 Один чоловічок зробив 5 кроків по 8 клітинок, а другий — 4 кроки по 7 клітинок. На скільки менше клітинок пройшов другий чоловічок, ніж перший?

615 На скільки більше дітей може одночасно кататися на 5 шестимісних каруселях, ніж на 4 тримісних?

616 Одну смужку завдовжки 24 см склали вшестеро, а другу смужку такої ж довжини — учетверо. На скільки сантиметрів довжина кожної частини першої смужки менша від довжини кожної частини другої смужки?

617

$$\begin{array}{r} + 15 \\ 84 \end{array} \quad \begin{array}{r} - 28 \\ \end{array}$$

618 Коли зі стоянки виїхало 6 автомобілів, то на стоянці їх залишилося втричі більше, ніж виїхало. Скільки автомобілів було на стоянці спочатку?

619 Розв'яжи рівняння.

$7 \cdot x = 49$

$9 : x = 3$

$x : 3 = 9$

620

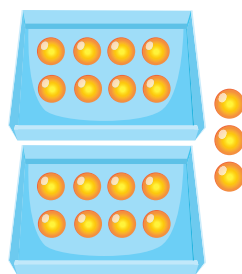
$2 \cdot 7$	$9 \cdot 6$	$6 \cdot 4$	$16 : 4$	$56 : 8$	$14 : 7$
$5 \cdot 7$	$4 \cdot 7$	$72 : 8$	$48 : 6$		

621 Повтори таблицю ділення на 8.

a	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
$a : 8$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

622 Поясни, як поділили 19 на 8 за допомогою коробок із кульками.

$$19 : 8 = 2 \text{ (ост. 3)}$$

623 Виконай ділення на 8 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

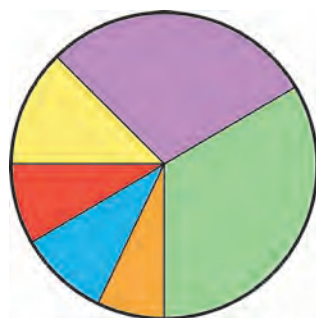
$$12 : 8 \quad 9 : 8 \quad 27 : 8 \quad 20 : 8 \quad 23 : 8 \quad 17 : 8$$

624 Пригадай, скільки годин має доба.

$$1 \text{ доба} = 24 \text{ год}$$

Іванко зобразив у вигляді діаграми одну добу зі свого життя, позначивши кожен проміжок часу, коли він щось робив, іншим кольором.

- 1) Скільки проміжків часу зображено на діаграмі?
- 2) Іванко спав 8 годин. Яка це частина доби і яким кольором її позначено?
- 3) Значну частину доби хлопчик гостював у бабусі. Скільки часу тривали гостини: більше, ніж сон; стільки ж, як сон; менше, ніж сон?
- 4) Найменшу частину доби Іванко витратив на комп'ютерні ігри. Яким кольором позначено цей проміжок часу?

625 Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 8 отримати остачу 8; остачу, більшу ніж 8. Поясни свою думку.

626 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 8 (№ 621), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? остачу 4? Запиши чотири рівності.

627 У числовому ряду від 1 до 70 є сім чисел, які діляться на 8 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

628 Коли треба забезпечити цілодобову роботу підприємства, працівники та працівниці трудяться у три зміни, однакові за тривалістю. Скільки годин триває кожна зміна?

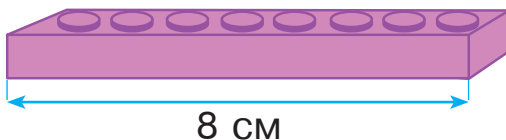
629 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 8 (№ 621), щоб отримати остачу 5? остачу 6? остачу 7? Запиши чотири рівності.

630

$8 \cdot 8$	$3 \cdot 8$	$3 \cdot 7$	$40 : 5$	$8 : 8$	$64 : 8$
	$6 \cdot 8$	$4 \cdot 8$		$32 : 4$	$18 : 2$

631 Ця деталь конструктора має довжину 8 см. Чи можна складену з таких деталей доріжку будь-якої довжини викласти деталями завдовжки 2 см; 3 см; 4 см; 5 см; 6 см?

632 За допомогою таблиці ділення на 8 і таблиці множення на 7 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 8 \cdot 7$$

- 633 Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 8 без остачі, а другий є остачею.

Зразок. $27 = 24 + 3$

19, 47, 38, 39, 53, 17.

- 634 Запиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $24 : 6 = 12 : 3$

$21 : 7$	$42 : 7$	$56 : 8$	$49 : 7$
$24 : 4$	$28 : 7$	$40 : 8$	$56 : 7$
$32 : 8$	$18 : 6$	$64 : 8$	$30 : 6$

- 635 Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

X
 C
 I
 M

$24 - (24 : 4 - 24 : 6)$

- 636 У таблиці наведено дані про випуск автомобілів кожної робочої години. Що означають числа, записані у графі «всього»? Поділи кожне з них на 8. Про що ти дізнаєшся?

	Перша зміна	Друга зміна	Третя зміна
1-ша година	2	4	3
2-га година	4	2	3
3-тя година	1	5	2
4-та година	6	—	1
5-та година	—	1	—
6-та година	3	7	1
7-ма година	4	1	4
8-ма година	1	2	1
Всього	21	22	15

637 Випиши з таблиці (№ 636) годину, коли кількість випущених автомобілів була максимальною.

638 Виконай ділення. Які остачі ти отримаєш?

$8 : 3$

$8 : 5$

$8 : 6$

$8 : 7$

639

$3 \cdot 6$

$9 \cdot 8$

$8 \cdot 5$

$24 : 3$

$21 : 7$

$24 : 8$

$8 \cdot 4$

$6 \cdot 7$

$48 : 8$

$40 : 8$

640 Деталь конструктора має довжину 8 см. Скільки таких деталей потрібно, щоб викласти доріжку завдовжки 70 см?

641 Додай числа вісімками до 27; до 37; до 47; до 57.

642 Склади і розв'яжи задачу про пряники за малюнком.

643 Повтори таблицю множення на 8.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 8$	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80

644 За допомогою таблиці множення на 8 можна визначити, скільки вісімок потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

645 $27 : 9 \cdot 3$ $3 \cdot 8 : 6$ $2 \cdot 9 : 6$ $6 \cdot 8 - 46$

$8 \cdot 8 - 59$ $6 \cdot 7 - 42$ $(12 + 18) : 6$ $4 \cdot 8 - 27$

$6 \cdot 6 : 4$ $4 \cdot 5 - 19$ $2 \cdot 8 : 4$ $56 : 7 : 2$

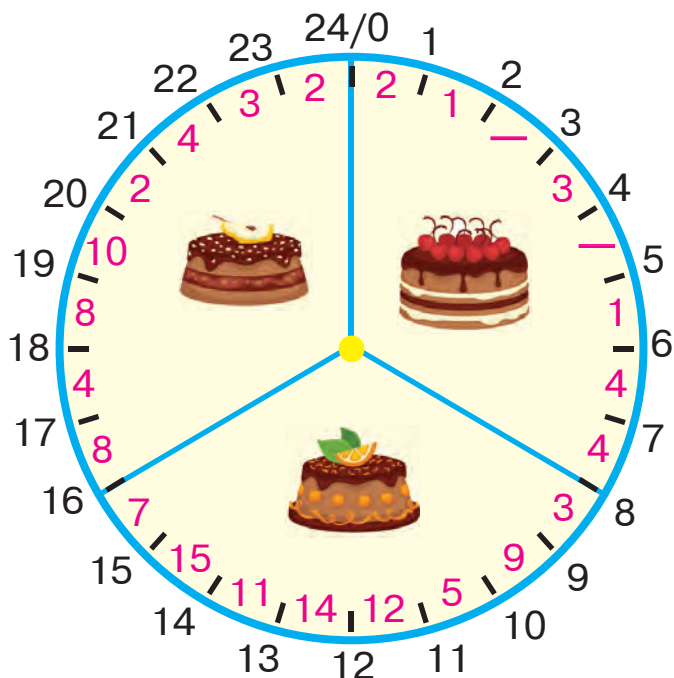
646 Бабуся продала 7 яблук по 5 грн за кожне і хоче купити внукам шоколадні батончики ціною 8 грн. Скільки батончиків вона купить? Скільки грошей у неї залишиться?

647 Збільш у 8 разів числа: 6, 10, 2, 1, 5, 3, 9, 7, 4, 8.
Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

648 $7 \cdot 8$ $9 \cdot 4$ $9 \cdot 6$ $56 : 8$ $32 : 8$ $49 : 7$
 $8 \cdot 2$ $5 \cdot 5$ $16 : 8$ $56 : 7$

649 Кафе на вокзалі працює в три зміни і продає торти цілу добу.

На круговій схемі години роботи кафе позначено чорним кольором, а кількість проданих тортів — червоним.

Дай відповіді на запитання.

- 1) Коли починається кожна зміна? Коли вона закінчується?
- 2) Чому вгорі схеми позначено два числа?
- 3) Що означають червоні риски?
- 4) Поміркуй, о котрій годині буде починатися і скільки годин триватиме кожна зміна, якщо кафе буде працювати у 4 зміни.

- 650 За допомогою таблиці ділення на 8 і таблиці множення на 6 обчисли всі можливі такі вирази.

$$\square\square : 8 \cdot 6$$

- 651 Досліді, чи може число, що ділиться на 4 без остачі, ділитися на 8 з остачею.

- 652 Склади задачу про кількість проданих тортів у певні години, використовуючи числа зі схеми завдання № 649.

- 653 Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

$$\begin{array}{cccc} \text{P} & \text{A} & \text{Ф} & \text{А} \\ 45 + 5 \cdot (25 : 5) - 20 \end{array}$$

- 654 Двадцять шоколадок треба поділити між вісьмома дітьми порівну. Скільки цілих шоколадок і скільки частин шоколадки отримає кожна дитина? Які це будуть частини?

- 655 Розташуй літери в порядку виконання дій у виразі і прочитай слово. Знайди значення виразу.

$$\begin{array}{cccccc} \text{О} & \text{К} & \text{В} & \text{А} & \text{Р} & \text{О} \\ (56 + 4 \cdot 2) : 8 + (72 : 8 + 10) \end{array}$$

- 656 Повтори таблицю множення числа 9 і таблицю ділення на 9.

$$\begin{array}{l} 9 \cdot 2 = 18 \\ 9 \cdot 3 = 27 \\ 9 \cdot 4 = 36 \\ 9 \cdot 5 = 45 \\ 9 \cdot 6 = 54 \\ 9 \cdot 7 = 63 \\ 9 \cdot 8 = 72 \\ 9 \cdot 9 = 81 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 18 : 9 = 2 \\ 27 : 9 = 3 \\ 36 : 9 = 4 \\ 45 : 9 = 5 \\ 54 : 9 = 6 \\ 63 : 9 = 7 \\ 72 : 9 = 8 \\ 81 : 9 = 9 \end{array}$$

657

$: 7$	$63 - 35 + 21 =$			
$\cdot 9$	$-$	$+$	$=$	
	$-$	$+$	$=$	

$: 7$	$56 - 28 + 14 =$			
$\cdot 9$	$-$	$+$	$=$	
	$-$	$+$	$=$	

658

$64 : 8$

$40 : 8$

$36 : 6$

$56 : 7$

$25 : 5$

$48 : 8$

659

a		7		3		9		5		4		2		8		6
$a \cdot 9$																

660

Маляр за годину пофарбував три стільці. Скільки стільців він пофарбує за робочий день (8 годин), якщо працюватиме із такою самою продуктивністю?

661

Склади і розв'яжи рівняння.

Невідоме число збільшили у 5 разів і одержали число 40. Знайди невідоме число.

662

Накресли один відрізок довжиною 3 см, а другий — 9 см. Познач відрізки латинськими літерами та порівняй їхні довжини. Скільки разів перший відрізок поміститься в другому?

663

Щоб вив'язати 8 однакових светрів, знадобилося 56 мотків ниток. Скільки мотків ниток потрібно, щоб вив'язати 5 таких светрів?

664

$9 \cdot 5 + 5$

$9 \cdot 8 + 8$

$9 \cdot 4 + 16$

$9 \cdot 3 + 42$

$9 \cdot 7 + 7$

$9 \cdot 9 + 9$

$9 \cdot 2 + 27$

$9 \cdot 6 + 38$

665

$9 \cdot 9$

$9 \cdot 5$

$9 \cdot 7$

$24 : 8$

$36 : 9$

$63 : 9$

$9 \cdot 4$

$9 \cdot 2$

$27 : 9$

$48 : 8$

666

a																
$a \cdot 9$	8	1	4	5	2	7	7	2	3	6	6	3	1	8	5	4

667 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 6, на 7, на 8. Отримаєш три слова.

56	12	49	48	35	54	64	42	72
Г	В	У	И	Б	Л	Р	А	Я

668 Прочитай літери в порядку виконання дій і отримаєш слово. Виконай дії.

О А В М

$$\square \cdot \square + \square \cdot (\square + \square) \qquad 6 \cdot 9 + 4 \cdot (5 + 4)$$

669 Склади і розв'яжи задачу.

5

↗

Барабанів
у ? разів більше

40

670 На спорудженні одного будинку працювало 9 робітників, а на спорудженні другого — у 4 рази більше. Скільки всього робітників працювало на спорудженні двох будинків?

671 В одному будинку 9 поверхів по 4 квартири, а в другому — 6 поверхів по 6 квартир. Скільки квартир в обох будинках?

672 Від числа 72 відняли число 64. Знайди, у скільки разів зменшуване більше за різницю.

673	$72 : 8 \cdot 9$	$32 : 8 \cdot 9$	$9 \cdot 4 : 6$	$45 : 5 \cdot 3$
	$63 : 7 \cdot 6$	$56 : 7 \cdot 9$	$9 \cdot 2 : 3$	$27 : 3 \cdot 5$

674	$9 \cdot 3$	$8 \cdot 7$	$7 \cdot 6$	$40 : 8$	$40 : 5$	$63 : 7$
	$6 \cdot 5$	$8 \cdot 8$		$64 : 8$	$81 : 9$	

675	a																		
	$a \cdot 9$	72	18	45	36	81	54	27	63										

684 $9 \cdot 2$ $9 \cdot 5$ $7 \cdot 7$ $16 : 8$ $36 : 4$ $45 : 9$
 $8 \cdot 4$ $8 \cdot 6$ $28 : 7$ $45 : 5$

685 Виконай дії з іменованими числами.
 5 грн 40 коп. + 2 грн 10 коп. 15 м 20 см : 5

686 $27 + 36$ $8 \cdot 8$ $9 \cdot 6$ $32 + 32$ $9 \cdot 7$ $17 + 37$

687

a																			
$a \cdot 9$	5	4	8	1	3	6	4	5	1	8	7	2	2	7	6	3			

688 Випиши окремо літери біля чисел, що діляться на 5, на 7, на 8. Отримаєш три слова.

72	32	49	40	35	25	28	10	56
Р	У	Х	Д	О	Б	Д	А	А

689 Маса 7 однакових індиків 56 кг. Яка маса 9 таких індиків?

Маса одного індика	Кількість	Загальна маса
Однакова	7 9	56 кг ?

Склади і розв'яжи обернену задачу, в якій потрібно знайти число 9.

Маса одного індика	Кількість	Загальна маса
Однакова	7 ?	56 кг 72 кг

690 Які отвори жерстяної смужки треба з'єднати парно, щоб отримати петлю?

691

$+27$ -19
 17

АБВ

...

ГДЕ

...

→

A-□

B-□

B-□

692 Число 72 поділили на 8. На скільки одиниць ділене більше, ніж частка?

693 $45 : 5 \cdot 9$ $16 : 8 \cdot 9$ $49 : 7 \cdot 9$ $25 : 5 \cdot 9$

 $30 : 5 \cdot 9$ $24 : 6 \cdot 9$ $21 : 7 \cdot 9$ $64 : 8 \cdot 9$

694

a	3	6	8	1	1	8	7	2	4	5	2	7	5	4	6	3
$a : 9$																

695

$: 9$	45	-	27	+	63	=	
$\cdot 8$		-		+		=	

$: 9$	54	-	18	+	36	=	
$\cdot 8$		-		+		=	

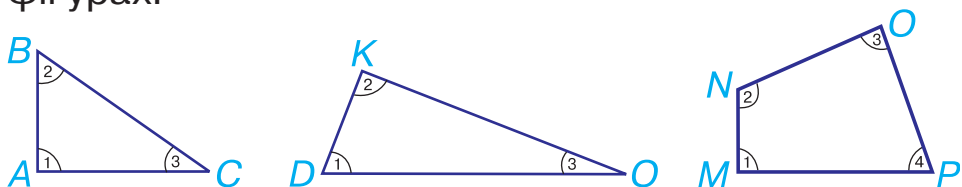
696 У хмарочосі 72 поверхи. Бригада верхолазів мие за день вікна на 9 поверхах. Скільки днів знадобиться цій бригаді, щоб завершити миття вікон у хмарочосі?

697 Виконай дії з іменованими числами.

$5 \text{ грн } 40 \text{ коп.} - 2 \text{ грн } 10 \text{ коп.}$ $16 \text{ м } 12 \text{ см} : 4$

698 Периметр прямокутника 20 см, ширина — 3 см. Знайди його довжину.

699 За допомогою косинця знайди прямі кути в цих фігурах.

700 Під час змагань біатлоністка виконала 4 серії пострілів по 5 куль, після чого в неї залишилося 12 куль. Скільки куль було в біатлоністки спочатку?

701 $18 : 9 \cdot 7$ $81 : 9 \cdot 7$ $27 : 9 \cdot 8$ $36 : 9 \cdot 8$

 $45 : 9 \cdot 7$ $63 : 9 \cdot 7$ $54 : 9 \cdot 6$ $72 : 9 \cdot 6$

702

a	4	5	1	8	5	4	8	1	6	3	2	7	7	2	3	6
$a:9$																

703

Розв'яжи рівняння.

$12 - x = 7$

$4 \cdot x = 12$

$18 : x = 2$

704

Випиши окремо букви біля чисел, що діляться на 7, на 8, на 9. Отримаєш три слова.

64

40

56

42

72

63

28

54

81

Л

И

С

Н

Т

І

П

Н

Ь

705

У	Н	М	Р	Г	Л	А	К	И
1	2	3	4	5	6	7	8	9

$64 : 8 = \square \square$

$56 : 7 = \square \square$

$72 : 9 = \square \square$

$36 : 9 = \square \square$

$72 : 8 = \square \square$

$18 : 9 = \square \square$

$81 : 9 = \square \square$

$54 : 9 = \square \square$

$63 : 7 = \square \square$

$35 : 7 = \square \square$

$54 : 6 = \square \square$

$45 : 9 = \square \square$

$63 : 9 = \square \square$

$27 : 9 = \square \square$

$56 : 8 = \square \square$

706

Виконай дії з іменованими числами.

$8 \text{ грн } 60 \text{ коп.} - 4 \text{ грн } 20 \text{ коп.}$

$42 \text{ м } 14 \text{ см} : 7$

$7 \text{ грн } 90 \text{ коп.} - 5 \text{ грн } 30 \text{ коп.}$

$5 \text{ м } 6 \text{ см} \cdot 9$

707

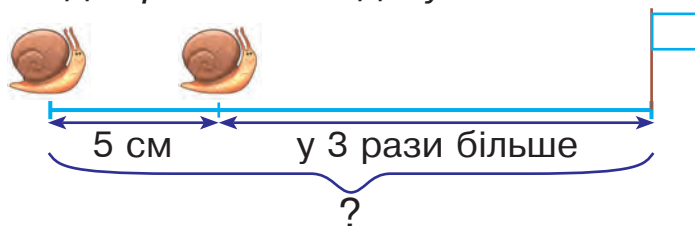
Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1) З одного дерева зібрали 25 кг слив, а з іншого — на 13 кг більше. Усі сливи розклали в кілька ящиків, по 9 кг у кожен. Скільки ящиків для цього знадобилося?

2) З одного дерева зібрали 25 кг слив, а з іншого — на 13 кг більше. Усі сливи розклали у 7 ящиків, порівну в кожен. Скільки кілограмів слив клали в кожен ящик?

708 Склади і розв'яжи задачу за малюнком та виразом.

$$5 \cdot 3 + 5$$

709 У скільки разів більша сума чисел 20 і 15, ніж їх різниця?

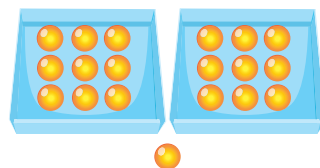
710 $63 : 9 \cdot 5$ $64 : 8 \cdot 9$ $81 : 9 \cdot 6$ $30 : 6 \cdot 9$

 $27 : 9 \cdot 6$ $32 : 8 \cdot 9$ $18 : 9 \cdot 5$ $24 : 8 \cdot 9$

711 Повтори таблицю ділення на 9.

a	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
$a : 9$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

712 Поясни, як поділили 19 на 9 за допомогою коробок із кульками.
 $19 : 9 = 2$ (ост. 1)

713 Виконай ділення на 9 з остачею. Які остачі ти отримаєш?

$26 : 9$ $39 : 9$ $28 : 9$ $11 : 9$ $25 : 9$ $17 : 9$

714 Поміркуй, чи можна в результаті ділення числа на 9 отримати остачу 9; остачу, більшу ніж 9. Поясни свою думку.

715 Якщо поділити 10 на 9, отримуємо остачу 1. Яку остачу отримуємо, якщо 20 поділити на 9? 30 поділити на 9? 40 на 9? 50 на 9? 60 на 9? 70 на 9? 80 на 9? Запиши відповідні рівності.

716 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 9 (№ 711), щоб отримати остачу 1? остачу 2? остачу 3? остачу 4? Запиши чотири рівності.

717 У результаті ділення числа 55 на 9 отримаємо остачу 1. Яке число потрібно додати до 55, щоб сума ділилася на 9 без остачі? Виконай обчислення і переконайся.

718 У числовому ряду від 1 до 80 є вісім чисел, які діляться на 9 так, що частка дорівнює остачі. Запиши ці рівності.

719 У результаті ділення числа 55 на 9 отримаємо остачу 1. Яке число потрібно відняти від 55, щоб різниця ділилася на 9 без остачі? Виконай обчислення і переконайся.

720 Як треба змінити кожне ділене в таблиці ділення на 9 (№ 711), щоб отримати остачу 5? остачу 6? остачу 7? остачу 8? Запиши чотири рівності.

721 За допомогою таблиці ділення на 9 і таблиці множення на 8 обчисли всі можливі такі вирази.

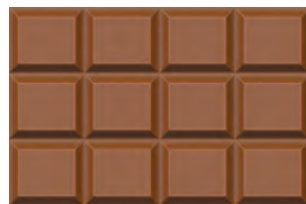
$$\square\square : 9 \cdot 8$$

722 Запиши кожне число у вигляді суми доданків, один із яких ділиться на 9 без остачі, а другий є остачею.

$$\text{Зразок. } 33 = 27 + 6$$

19, 47, 38, 39, 13, 67.

723 Дванадцять шоколадок треба поділити між дев'ятьма дітьми порівну. Скільки цілих шоколадок і скільки частин шоколадки отримає кожна дитина? Які це будуть частини?

724 Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

(В Р Е Т С А Т)
 $(48 : 8 + 48 : 6) : (32 : 4 - 32 : 32)$

725 Поділи на 9 числа: 12, 21, 30. Досліді, якою буде остача, коли кожне ділене помножити на 3.

726 Випиши попарно вирази з однаковими значеннями.

Зразок. $18 : 2 = 27 : 3$

$48 : 8$	$54 : 9$	$16 : 8$	$63 : 9$
$24 : 8$	$36 : 9$	$40 : 8$	$72 : 9$
$32 : 8$	$81 : 9$	$64 : 8$	$45 : 9$
$72 : 8$	$27 : 9$	$56 : 8$	$18 : 9$

727 Поділи на 9 числа: 15, 24, 33. Досліді, якою буде остача, коли кожне ділене помножити на 3.

728 Прочитай літери в порядку виконання дій у виразі й отримаєш слово. Знайди значення виразу.

(С Л Р О І Б)
 $36 : 9 + 36 : 6 - 42 : 7 : 3$

729 Поділи число 9 на 2, на 4, на 5, на 6, на 7, на 8. Які остачі ти отримаєш?

730 Відстань до стіни 7 дм. Іграшковий заєць робить стрибки завдовжки 9 см. Скільки стрибків до стіни він зможе зробити?

731 Повтори таблицю множення на 9.

a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$a \cdot 9$	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90

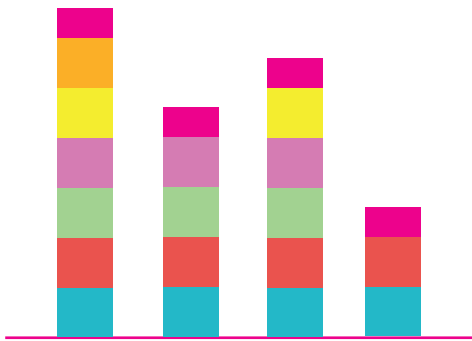
732 Додай числа дев'ятками до 29; до 39; до 49; до 59.

733 За допомогою таблиці множення на 9 можна визначити, скільки дев'яток потрібно додати, щоб отримати число, яке є в таблиці, або число, якого в таблиці немає. Поясни обидва випадки.

734 1) Кожен квадрат на зображених діаграмах відповідає числу 9, а кожен прямокутник — остачі від ділення на 9. Серед поданих чисел знайди ті, які ілюструють дані діаграми. Запиши рівності на ділення з остачею.

17, 21, 31, 40, 50, 60.

2) Які числа виявилися «зайвими»? Побудуй відповідні стовпчики діаграм.

735 Збільш у 9 разів числа: 4, 10, 2, 8, 5, 3, 9, 6, 1, 7. Отримані результати запиши в один рядок за порядком.

736 Бабуся продала 8 груш по 8 грн за кожну і хоче купити внукам вафлі по 9 грн за пачку. Скільки пачок вафель вона купить? Скільки грошей у неї залишиться?

ЗМІСТ

I. Повторення вивченого за 2 клас. Сотня	4
II. Письмове додавання і віднімання двоцифрових чисел	15
III. Дослідження таблиць множення і ділення чисел 2–6	22
Ділення з остачею	33
Доба, година, хвилина, секунда	53
Порівняння величин і чисел	60
IV. Дослідження таблиць множення і ділення чисел 7–9	70

Відомості про стан підручника

№	Прізвище та ім'я учня/учениці	Навчальний рік	Стан підручника		Оцінка
			на початку року	в кінці року	
1					
2					
3					
4					
5					

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна
БЕДЕНКО Марко Васильович

МАТЕМАТИКА

**Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)**

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видає за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Ірина Чорненька*
Художники *Валентин Качурівський, Світлана Радчук*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Галини Телев'як*
Художній редактор *Ростислав Крамар*
Технічний редактор *Неля Домарецька*

Підписано до друку 20.05.2020. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.
Умовн. друк арк. 9,10. Умовн. фарбо-відб. 36,40. Обл.-вид. арк. 8,82.
Тираж 30 812 пр. Зам. 087/05

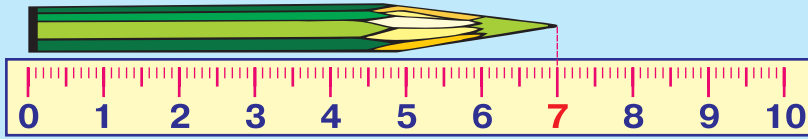
Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

Надруковано на ПП «Юнісофт», вул. Морозова, 136, м. Харків, 61036
Свідоцтво серія ДК №3461 від 14.04.2009 р.

ВЕЛИЧИНИ

Одиниці довжини

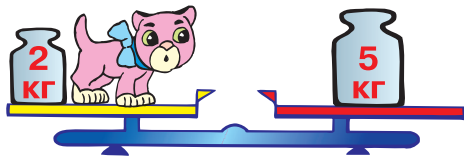
$$1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$$

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см} = 100 \text{ мм}$$

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см} = 1000 \text{ мм}$$

$$1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$$

Одиниці маси

$$1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$$

$$1 \text{ ц} = 100 \text{ кг}$$

$$1 \text{ т} = 10 \text{ ц} = 1000 \text{ кг}$$

Одиниці часу

$$1 \text{ хв} = 60 \text{ с}$$

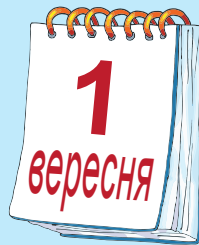
$$1 \text{ год} = 60 \text{ хв}$$

$$1 \text{ доба} = 24 \text{ год}$$

$$1 \text{ тижд.} = 7 \text{ діб}$$

$$1 \text{ рік} = 365 \text{ (366) діб}$$

$$1 \text{ ст.} = 100 \text{ років}$$

Одиниці вартості

$$1 \text{ коп.}$$

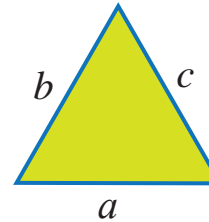
$$1 \text{ грн} = 100 \text{ коп.}$$

ПЕРИМЕТР МНОГОКУТНИКА

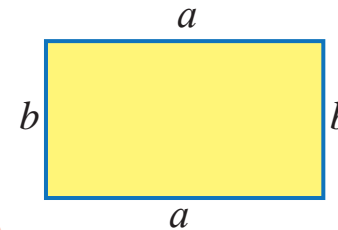
Периметр многокутника — це сума довжин його сторін.

Трикутник

$$P = a + b + c$$

Прямокутник

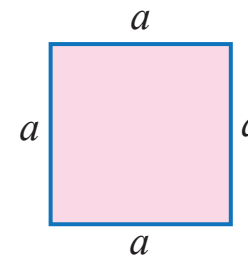

$$P = a + a + b + b$$

$$P = a \cdot 2 + b \cdot 2$$

$$P = (a + b) \cdot 2$$

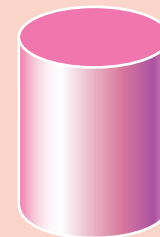
Квадрат

$$P = a + a + a + a$$

$$P = a \cdot 4$$

ГЕОМЕТРИЧНІ ТІЛА

Циліндр

Куля

Куб

Конус

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37

19

18

ТАБЛИЦЯ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ

·	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81
:	2	3	4	5	6	7	8	9

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

8

7

6

5

4

3

2

1

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86

72 ЧИСЛОВИЙ РЯД

71 70 69 68 67 66 65 64 63 62 61 60 59 58 57 56

$$4 \cdot 6 = 24$$

$$56 : 8 = 7$$